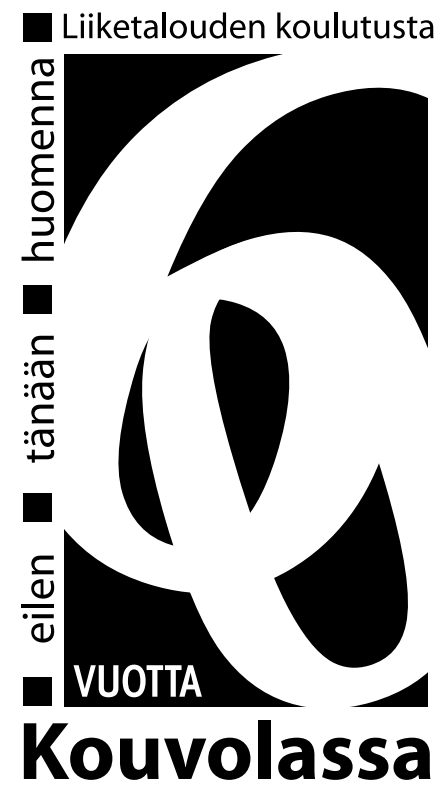

**KAUPPAOPETUKSESTA
LIIKETALouden KOULUTUKSEKSI**
60 VUOTTA KOUVOLASSA /// EILEN – TÄNÄÄN – HUOMENNA

**“KUN ASTUIN OVESTA KOULUN AVARAAN,
VIHTYISÄÄN AULAAN, KOIN HETI JA VAHVASTI,
ETTÄ TÄNNE MINÄ KUULUN.”**

Kustantaja: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu 2010
Taitto ja valokuvat: Maiju Liikka
Paino: Kopijyvä Oy, Jyväskylä 2010.

ISBN: 978-952-5681-84-0
ISSN: 1239-9086

SISÄLLYS

08	PENTTI HARJU /// LUKIJALLE
10	KIRSTI NORKAMO /// KAUPAN JA LIIKETALouden KOULUTUKSEN VAIHEITA
11	1950- ja 1960-luku
13	1970-luku ja kauppaopetuksen suuri uudistus
15	1980-luku ja keskiasteen koulunuudistus
17	1990-luku ja erilaisten koulukokeilujen vakinaistaminen
22	2000-luku ja uudet muutokset
26	Kauppaopetuksen järjestöjä
28	Yhteenveto
30	KERTOMUS VUOSIKYMMENESTÄ /// 2000-2010
32	MARKKU MAUNULA /// KOUVOLAN SEUDUN AMMATTIOPISTON LIIKETALOUS
33	Organisaatiomuutokset
35	Tilamuutokset
35	Opetus
38	Henkilöstö
42	PEKKA OLKKU /// KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULUN LIIKETALOUS
43	Aikavertailua
45	Ammattikorkeakouluksi
46	Kouvolan kansainvälinen työpaikka
51	Organisaatio elää
60	Lopuksi

LUKIJALLE

/// ONNEA JA MENESTYSTÄ!

Toivottaa Kouvolan Liikemiesyhdistys ry

Kouvolan Liikemiesyhdistys perustettiin 4.11.1915 ajamaan silloisen Kouvolan kehitystä. Yhdistys on ollut esittämässä ja ajamassa monia merkittäviä hankkeita Kouvolan historiassa. Esimerkiksi 3.6.1918 yhdistys teki aloitteen Kouvolan yhdyskunnan muuttamista itsenäiseksi kauppalaksi.

Yhdistys piti 7.1.1948 kokouksen, jossa kiirehdittiin kaupallisen koulutuksen saamista ja aloittamista Kouvolaissa. Kaupallinen liiketoiminta Kouvolaissa kasvoi kovaa vauhtia, ja tarvittiin ammattitaitoisia ja koulutettuja tekijöitä.

Kouvolan kauppakoulu aloitti opetuksen 15.9.1950. Ensimmäiset tilat vuokrattiin Kouvolan Mieskotiteollisuuskoululta. 60-luvulla toiminta laajeni niin, että tarvittiin lisää tilaa. Vuonna 1963 yhdistyksen johtokunta käynnisti koulurakennushankkeen yhdessä kaupungin kanssa. Koulutyö uudessa rakennuksessa aloitettiin 1.9.1969. Koulussa oli 11 luokkaa, 350 oppilasta ja 18 opettajaa.

Yhdistyksen kokouksessa 23.3.1953 päätettiin puheenjohtaja Reino Olkun ehdotuksesta perustaa Kouvolan kauppaoppilaitokselle yhdistyksen nimeä kantava stipendirahasto. Alkupääoma oli 275 000 "vanhaa markkaa". Rahat saatiin lahjoituksina yhdistyksen jäseniltä. Stipendirahasto onkin nykyisin näkyvin tukimuoto yhdistykseltä oppilaille. Yhdistys jakoi vuonna 2010 stipendejä hyvin menestyneille kouvolaalaisille liiketalouden opiskelijoille 2000 euroa. Summaltaan suurin on kauppaneuvos Reino Olkun nimeä kantava "Kansainvälisyysstipendi". Liiketalouden koulutusta 60 vuotta juhlarahastoon yhdistys lahjoitti 2500 euroa.

Yhdistys on siis ollut merkittävällä tavalla mukana vaikuttamassa kauppaopetuksen aloittamiseen ja liiketalouden koulutuksen kehittymiseen meidän Kouvolaissamme.

Nykyisinkin yhdistyksen tarkoituksena on toimia jäsenistönsä kaikinpuoliseksi hyväksi ja olla yhtenä vaikuttajana Kouvolan kaupungin kehityksessä myös yhteistyössä liiketalouden koulutusta tarjoavien Kymenlaakson ammattikorkeakoulun ja Kouvolan seudun ammattiopiston kanssa.

Yhteistyöterveisin
Pentti Harju
Puheenjohtaja
K-Kauppias

KAUPAN JA LIIKETALouden KOULUTUKSEN VAIHEITA

Kauppaopetuksella on Suomessa pitkä historia: ensimmäinen kaupallinen ammattioppilaitos perustettiin Turkuun jo vuonna 1839. Kouvolassa kauppaopetus alkoi vuonna 1950, jolloin Kouvolaan Kauppakoulu perustettiin. Perustamishankkeen takana olivat muun muassa Kouvolaan Liikemiesyhdistys ja Kouvolaan Kauppakilta. Periaatepäätös kauppakoulun perustamisesta tehtiin Kouvolaan kauppalahallituksessa kesäkuussa 1950. Hanke eteni ripeästi: heti periaatepäätöksen jälkeen julistettiin oppilaille ennakoilmoitautuminen ja 6.9.1950 kauppalaan valtuusto hyväksyi perustamisesityksen, jolla oli jo valtioneuvoston hyväksyntä. 11.9.1950 Kauppa- ja Teollisuusministeriö hyväksyi kauppakoulun ohjesäännön ja opetussuunnitelman. Koulu aloitti toimintansa 15.9.1950. Päätöksenteosta toiminnan aloittamiseen kului varsin lyhyt aika.

Vuonna 1950 Suomessa oli kolmisenkymmentä kauppaoppilaitosta. Vuonna 2010 on suunnilleen saman verran toisen asteen oppilaitoksia sekä ammattikorkeakouluja, joissa on kauppaopetusta eli nykyterminologian mukaisesti yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan opetusta.

/// 1950- JA 1960-LUKU

1950-luvulta ja vuoteen 1967 saakka kauppaoppilaitokset olivat kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatusosaston tarkastuksen alaisia. Ammattikasvatusosaston seuraajaksi perustettiin vuonna 1966 Ammattikasvatushallitus, joka siirrettiin opetus-

ministeriön alaisuuteen vuonna 1967. Paikallisesti oppilaitosten hallinnosta vastasivat johtokunnat. Noudatettava lainsäädäntö oli laki kauppaoppilaitoksista 26.5.1939 sekä asetus 27.2.1942, jotka voimaan tullessaan olivat korvanneet lähes 40 vuotta vanhan aiemman lainsäädännön.

Kauppakoulu oli kaksivuotinen ja suoritettava tutkinto merkanti. Opisto oli kaksivuotinen ja suoritettava tutkinto merkonomi. Ylioppilaat suorittivat merkonomin tutkinnon yhdessä vuodessa. Opetustuntimäärä oli opistossa 34/vk ja kauppakoulussa 33/vk. Lainsäädäntö mahdollisti sekä koulun että opiston yhteyteen yksivuotisen jatkoluokan, jolla annettiin täydentävää ja syventävää opetusta. Pakolliset oppiaineet nimettiin asetuksessa.

Opintosuoritukset arvosteltiin numeroasteikolla 4 – 10. Arvosana annettiin myös käytöksestä sekä huolellisuudesta ja tarkkaavaisuudesta. Jokainen opettaja arvosteli oman oppiaineensa, mutta käytöksen sekä huolellisuuden ja tarkkaavaisuuden arvosana oli kollektiivinen, ja se päätettiin lopullisesti opettajainkokouksessa. Oppilaat voivat saada ehtoja ja jäädä luokalle. Päästötodistuksen arvosanaan vaikutti sekä koko kouluajan menestys että viimeisenä vuonna pidettyjen loppukokeiden arvosana.

Vallalla oli tiukka keskusjohtoisuus: opetussuunnitelmat ja opituntimäärät olivat täysin identtisiä kaikissa kauppaoppilaitoksissa, oppikirjoina sai käyttää vain ennalta tarkastettua ja hyväksyttyä materiaalia. Oppimistuloksia seurattiin valtakunnallisesti siten, että todistusarvosanojen keskiarvot aineittain ja osastoittain toimitettiin keskusvirastolle. Näillä toimenpiteillä lienee pyritty varmistamaan sitä, että opetus eri puolilla Suomea olisi mahdollisimman samantasoista ja että eri oppilaitoksista valmistuneiden merkonomien ja merkanttien osaamistasossa ei ollut ainakaan suuria valtakunnallisia eroja. Työnantajat tiesivät palkatessaan merkanteja ja merkonomeja, mikä oli osaamisen taso koulutuksen jälkeen. Entäpä nyt?

Suurten ikäluokkien koulutustarpeita varten kauppaopetusta laajennettiin voimakkaasti ja vuosina 1950-1969 perustamislupa myönnettiin kaikkiaan 50 kauppaoppilaitokselle. Koulutuksen lisäämistä tukivat myös talous- ja aluepoliittiset seikat. Perustettavia oppilaitoksia varten rakennettiin paljon uudisrakennuksia. Tuohon aikaan kauppaoppilaitoksissa ei tarvittu suuria kone- tai laitehankintoja. Näin koulutuksen järjestäminen oli huomattavasti halvempaa kuin monella muulla ammatillisella alalla.

Ensimmäinen iltaopisto perustettiin Suomen Liikemiesten Kauppaopiston yhteyteen vuonna 1950. 1950 – 1960-luvun taitteessa avattiin erityisesti vammaisille suunnattua opetusta varten neljä kauppaoppilaitosta.

Vuonna 1963 asetettu kauppaopetuskomitea sai tehtäväkseen laatia tarkistusehdotuksia lainsäädäntöön sekä uudistaa opetuksen sisältöä. Vuonna 1967 jätetty komiteamietintö johtikin mittaviin uudistuksiin 1970-luvulla.

/// 1970-LUKU JA KAUPPAOPETUKSEN SUURI UUDISTUS

Jo ennen yleistä keskiasteen koulunuudistusta kauppaopetus ehdittiin muuttaa perusteellisesti 1970-luvun alussa. Uudistuksen painopisteeksi tuli opetuksen sisällön kehittäminen. Kauppaoppilaitoksia koskeva laki tuli voimaan vuonna 1970 ja asetus 1971.

Huomattavin muutos oli kauppaopiston muuttuminen kolmivuotiseksi ja ylioppilasluokan kaksivuotiseksi. Nyt oli entistä suurempi mahdollisuus sekä linjajakoon että oppiainevalintoihin. Ammattikasvatushallitus vahvisti vain ensimmäisten luokkien opetussuunnitelmat. Oppilaitoksen hallintoelimet päättivät muiden luokkien suunnitelmat ja linjajaon alueen elinkeinoelämän tarpeiden mukaan. Kauppakouluissa voi olla muun muassa toimisto- tai myyntilinja. Opistossa yleisimmät linjat olivat laskentatoimen linja ja markkinointilinja. Lisäksi saattoi olla yhteiskunnallinen linja, sihteeri- tai kirjastolinja.

Pakollisten aineiden viikkotuntimäärä oli 30. Oppiainemikkeitä muutettiin ja esimerkiksi kirjanpidosta tuli laskentatoimi, kauppaopista liiketoiminta. Uutena oppiaineena tuli kaikille pakollinen terveystieteiden ja opistoon markkinointioppi ja konttorioppi.

Uusi asetus mahdollisti myös erillisen kurssiosaston ja erikoisluokkien perustamisen. Voitiin järjestää erilaisia perus-, jatko- ja täydennyskoulutuskursseja. Merkantin ja merkonomien tutkintojen lisäksi oppilaitoksissa voitiin suorittaa muitakin tutkintoja. Tunnetuin näistä tutkinnoista on datanomin tutkinto, jonka suorittaminen kesti 2,5 vuotta ja johon sisältyi pakollinen puolen vuoden työharjoittelu.

Uusi asetus muutti myös arvosteluperusteet. Siirryttiin numeroarvostelusta tavoitesuhteutettuun arviointiin, jossa oli sanallinen arvosteluasteikko: kiitettävä, hyvä ja tyydyttävä. Arvostelun muutosta pidettiin yhtenä radikaaleimmista, niin tottuneita oltiin numeroarvosteluun. Viisitoista vuotta myöhemmin uuden

lain myötä kaikki ammatilliset oppilaitokset siirtyivät sanalliseen arvosteluun. Ehtoja ei enää annettu eikä opiskelija voinut jäädä luokalle. Päästötodistusta ei kuitenkaan saanut, ellei kaikissa aiheissa ollut hyväksyttyä arvosanaa. Käytöstä sekä huolellisuutta ja tarkkaavaisuutta ei enää arvosteltu, tilalle tuli vireyden ja täsmällisyyden arvostelu.

Kauppaoppilaitoksissa toteutettiin ensimmäisenä koulumuotona Suomessa lainsäädännöllistä oppilasdemokratiaa, josta huolehti oppilaitoslautakunta. Siinä olivat edustettuina oppilaat, opettajat ja oppilaitoksen johtokunnan nimeämät edustajat.

Syksystä 1971 lähtien kaikki kauppaoppilaitokset siirtyivät viisipäiväiseen työviikkoon. Kauppaopetus oli ensimmäinen koulumuoto, joka ryhtyi toteuttamaan viisipäiväistä kouluviikkoa hyväksytyin, kiinteämuotoisen opetussuunnitelman mukaisesti.

Uudistuksen myötä kauppaoppilaitoksiin perustettiin kaupan neuvottelukunnat, joissa oli opettajien lisäksi jäsenenä paikallisia elinkeinoelämän edustajia. Neuvottelukunnat suuntasivat työnsä lähinnä kurssitoiminnan kehittämiseen.

Uudistunutta lainsäädäntöä pidettiin kehittyneimpänä koululainsäädäntönä Suomessa. Se mahdollisti kauppaoppilaitoksille kaiken liiketaloudellisen opetuksen antamisen niin pitkälle, kunnes opetuksen voitiin katsoa kuuluvaksi kauppakorkeakoulujen tehtäviin. Oppilailla oli mahdollisuus saada työtehtäviensä edellyttämää lisäkoulutusta eli toteuttaa elinikäisen oppimisen ajatusta, joka muilla aloilla nousi keskustelunaiheeksi vasta 1980-luvulla.

Valtioneuvosto teki vuonna 1974 periaatepäätöksen keskiasteen koulunuudistuksesta, jonka päätavoitteena oli ammatillisen koulutuksen antaminen koko ikäluokalle. Ammatillisista opinnoista oli luotava kilpailukykyinen väylä yliopisto- ja korkeakouluopintoihin. Laki keskiasteen koulutuksen kehittämisestä annettiin vuonna 1978.

/// 1980-LUKU JA KESKIASTEEN KOULUNUUDISTUS

Keskiasteen koulunuudistuksen myötä ammatilliseen koulutukseen tuli alun perin 25 peruslinjaa, joista kaupan ja hallinnon peruslinja oli suurimpia: aloituspaikkoja oli noin 10 000. Hallintosan liittäminen peruslinjan nimeen osoitti sen, että kauppaoppilaitoksen oppilaita koulutettiin aikaisempaa enemmän julkishallinnon ja järjestöjen tehtäviin.

Kaupan ja hallinnon peruslinjaa varten oli laadittu uusi opetussuunnitelma, jota kokeiltiin lukuvuonna 1981 – 1982, ja linja aloitti vuonna 1983. Ammattikasvatustahallitus antoi lukusuunnitelmat erikseen peruskoulu- ja ylioppilaspohjaiselle koulutukselle. Opintojen tavoitteet ja tutkintonimikkeet olivat samat molemmille. Lukusuunnitelmat perustuivat oppiainejakoisuuteen. Pakollis-

sia viikkotunteja oli 30. Opetus järjestettiin kurssimuotoisesti ja muutamien vuosien kuluttua ryhdyttiin puhumaan jaksotetusta opetuksesta.

Opintojen rakenne muuttui ja kaikki peruskoulupohjaisten linjojen opiskelijat kävivät ensin yhden lukuvuoden mittaisen yleisjakson, jonka jälkeen opistoasteella seurasi kaksivuotinen erikoistumisjakso ja kouluasteella yksivuotinen erikoistumisjakso. Merkanttikoulutukseen sisällytettiin pakollinen, ohjattu työharjoittelu. Ylioppilaat menivät suoraan erikoistumisjaksoille, joista osa oli toimialakohtaisia, osa tehtäväkohtaisia. Järjestelmään yhdistettiin 1988 ylioppilaspohjaisia erillisiä opintolinjoja, joilla koulutus kesti 2,5 - 3 vuotta. Iltalinjoilla opiskeltiin työn ohella ja koulutus kesti vuoden kauemmin kuin päiväopetuksessa.

Uudessa opetussuunnitelmassa oli entistä enemmän tietotekniikkaa ja toimistotekniikkaa, mikä edellytti asianmukaisten opetusvälineiden ja -tilojen hankkimista. AV-välineistöä, kuten kieli-studioita sekä videolaitteistoja, tarvittiin myös entistä enemmän.

Peruskoulun tulo ja keskiasteen koulutuspaikkojen lisääminen niin, että lähes koko ikäluokalle voitaisiin tarjota pääsy opiskelemaan, johti siihen sen, että oppilaat tulivat kauppaoppilaitoksiin entistä nuorempina. Näin entistä harvemmillä oli työelämäkoke-musta. Myös siirtyminen läänikohtaiseen yhteisvalinta-järjestelmään muutti oppilasaineksen koostumusta. Peruskoulun (aluksi kansa- tai keskikoulun) suorittaneille oppilaille järjestettiin ensimmäinen yhteishaku jo 1979. Ammatillisiin oppilaitoksiin pyrkivät ylioppilaat siirtyivät yhteisvalintaan vuonna 1983.

Aikuiskoulutus lisääntyi voimakkaasti ja iltalinjoja sekä -osastoja perustettiin. Aikuisopiskelijat olivat usein hyvinkin varttuneita ja heillä saattoi olla jo pitkä ura liike-elämässä tai hallinnon palveluksessa.

Oppilaanohjausta oli monissa kauppaoppilaitoksissa toteutettu jo aikaisemmin omaehtoisesti. Vuodesta 1983 siirryttiin kattavaan oppilaanohjausjärjestelmään, jota varten toteutettiin mittava oppilaanohjaajien koulutus.

Lukukausimaksuja ei enää peritty, ruokailu tuli maksuttomaksi ja oppilaat saivat tietyin edellytyksin koulumatkatukea.

Aikaisemmin rehtorin tehtävät oli yhdistetty vakinaisen lehtorin tehtäviin, mutta vuodesta 1983 lähtien oppilaitoksissa on ollut erillinen rehtorin virka tai toimi. Oppilaitoksissa voi olla myös yksi tai useampia apulaisrehtoreita.

Keskiasteen koulunuudistuksen eräänä tavoitteena oli avata yliopisto- ja korkeakouluväylä ammatillisen tutkinnon suorittaneille. Merkonomit olivat jo ennen uudistusta voineet tietyin edellytyksin pyrkiä kauppakorkeakouluihin. Vuoden 1984 keväällä hyväksyttiin asetus, joka mahdollisti merkonomien hakemisen kauppatieteiden lisäksi opiskelemaan oikeustiedettä sekä yhteiskuntatieteitä.

Vuonna 1987 keskiasteen koulutusta koskevaa monilukuista lainsäädäntöä yhdistettiin ja ammatillisesta koulutuksesta sää-

dettiin yksi laki ja siihen liittyvät asetukset, joista yksi oli asetus kauppaoppilaitoksista.

Rahoitusjärjestelmää muutettiin perusteellisesti siten, että osa valtionavusta määrittyi laskennallisen oppilasmäärän mukaan ja oppilaiden kotikunnat velvoitettiin maksamaan osa kuluista. Maksullisen palvelutoiminnan tuotoista oppilaitos sai määrätä itse.

/// 1990-LUKU JA ERILAISTEN KOULUTUSKOKEILUJEN VAKINAISTAMINEN

Joustava koulutusrakenne

1992 kaupan ja hallinnon peruslinjalla alkoi joustavan koulutus-rakenteen kokeilu. Kokeilun tavoitteena oli muun muassa peräkkäinen koulutusrakenne siten, että kouluasteisen tutkinnon jälkeen voi suorittaa vuoden opinnoilla opistoasteen koulutuksen. Oppi-ainepohjaisen lukusuunnitelman sijaan haluttiin luoda työelämän toimintoja vastaavat opintokokonaisuudet. Pyrittiin lisäämään opiskelijan valinnan mahdollisuuksia, poistamaan opintojen pääl-lekkäisyyttä, siirtymään opettajakeskeisestä opetuksesta opiskelijakeskeisyyteen sekä aikaisempien opintosuoritusten hyväksi lukemiseen. Haluttiin kehittää uusia menetelmiä itsearviointiin, opiskelijan arviointiin ja oppilaitosten oman toiminnan arviointiin.

Nuorisoasteen koulutuskokeilu

Jo vuotta aiemmin alkoi nuorisoasteen koulutuskokeilu, jonka tavoitteena oli madaltaa ammatillisen ja yleissivistävän koulutuksen rajoja. Tähän pyrittiin muun muassa lisäämällä ammatillisen koulutuksen yleissivistävien opintojen osuutta ja mahdollistamalla ylioppilastutkintoon edellytettävien aineiden opinnot. Opiskelijoilla oli mahdollisuus suorittaa kaksi tutkintoa: ammatillinen tutkinto ja ylioppilastutkinto tai erilaisia yhdistelmäopintoja. Lukion opiskelijoille tarjottiin mahdollisuutta valita opintoja ammatillisesta koulutuksesta.

Ammattikorkeakoulukokeilu

Jo 1980-luvulla kauppaoppilaitoksissa oli herännyt ajatus ammatillisen korkea-asteen opetuksen tarpeellisuudesta, koska kaup-pakorkeakoulujen alempi tutkinto poistui ja sieltä valmistui vain kauppatieteiden kandidaatteja. Keskusteltiin eräänlaisesta opistoekonomitutkinnosta, joka olisi toisaalta käytäntöpainotteinen ja kuitenkin poikkeaisi selvästi merkonomitutkinnosta. Tästä suunni-

telmasta luovuttiin, kun ammattikorkeakoulujen suunnittelu kaikilla koulutusaloilla aloitettiin.

Ammattikorkeakoulukokeilu alkoi 1991, jolloin ylioppilaspohjaiset aloituspaikat alkoivat siirtyä ammattikorkeakouluun.

Kokeilujen perusteella syntyikin uusi ammatillisen koulutuksen järjestelmä, joka muodostui toisen asteen ja korkea-asteen koulutuksesta.

Toisen asteen koulutus

Opetusministeriön vuonna 1994 antaman koulutusrakennepäätöksen mukaan ammatillisessa koulutuksessa siirryttiin peräkkäiseen tutkintorakenteeseen: perustutkinto ja opistotutkinto. Kaupan ja hallinnon alan perustutkinto oli 80 opintoviikon laajuinen merkantintutkinto ja opistoasteen tutkintoja olivat merkonomi (80 ov), datanomi (100 ov) ja matkailualan tutkinto (100 ov).

Rakenteeltaan modulaariset tutkinnot koottiin työelämän toimintakokonaisuuksista sekä yhteisistä yleissivistävistä ja vapaasti valittavista opintokokonaisuuksista. Linjajako korvattiin suuntautumisopinnoilla tai vaihtoehtoisilla opinnoilla. Hyväksiluku saman ja eri koulutusalan tutkinnosta oli määritelty. Tutkinnot ja niiden tavoitteet olivat samat nuorten ja aikuisten koulutuksessa. Aikuiskoulutuksessa voi opintoja jatkaa suorittamalla ammatti- tai erikoisammattitutkinnon.

Merkonomi- ja merkanttitutkinnon opetussuunnitelmaperusteet ehtivät olla voimassa vain pari vuotta, sillä opetusministeriön päätöksen mukaisesti kaupan ja hallinnon alan toisen asteen koulutus muutettiin vuonna 1997 kolmivuotiseksi ja merkantintutkinto poistettiin. Tutkintonimike oli liiketalouden perustutkinto, merkonomi. Tutkinnon laajuus oli 120 ov ja siihen sisällytettiin kahden ov:n laajuinen opinnäytetyö. Viimeiset opistomerkonomit valmistuivat vuoden 2000 aikana.

Uusi ammatillista koulutusta koskeva lainsäädäntö astui voimaan vuoden 1999 alussa. Uusi laki (630/1998) sekä asetus (811/1998) ammatillisesta koulutuksesta sisälsivät mm. ammatillisen perustutkinnon tuottaman yleisen jatko-opintokelpoisuuden sekä työssä oppimisen sisällyttämisen tutkintoon.

Lainsäädäntö edellytti koulutuksen järjestäjän arvioivan antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistuvan ulkopuoliseen opetushallituksen järjestämään arviointiin.

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998) ja asetus (812/1998) määrittivät muun muassa näyttötutkintoina suoritettavia ammatillisia perustutkintoja sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintoja ja niihin liittyviä tutkintotoimikuntia.

Uusien säädösten myötä oppilaitoslainsäädäntö muuttui koulutuslainsäädännöksi ja kauppaoppilaitoksiakin koskenut erityislainsäädäntö jäi historiaan.

Ammattikorkeakoulut

Ammattikorkeakoulukokeilu alkoi vuosina 1991–1992 ja sen myötä suurin osa kauppaooppilaitoksista siirsi ylioppilaspohjaiset aloituspaikkansa väliaikaisen ammattikorkeakoulun aloituspaikoiksi. Kokeiluun hyväksyttiin ensimmäisessä vaiheessa kaikkiaan 85 ammatillista oppilaitosta, jotka muodostivat 22 väliaikaista ammattikorkeakoulua. Niiden opiskelijoista noin 33 % oli kaupan ja hallinnon koulutusalailla.

Opetussuunnitelmat tuli suunnitella ammatillisen tutkinnon, lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon sekä yhdistelmäopintojen pohjalle. Korkeakoulututkinnoiksi ne tuli kehittää opistoasteen tutkinnoista niiden ammatillista ja teoreettista tasoa kohottamalla. Tutkintoon sisällytettiin perus- ja ammattiopintojen lisäksi päättötyö ja harjoittelu. Kokeilulaki mahdollisti myös aikuiskoulutuksen sekä koulutusta tukevan palvelu-, tutkimus- ja kehittämistoiminnan järjestämisen. Uusi kaupan ja hallinnon alan korkeakoulututkinto oli laajuudeltaan 140 opintoviikkoa ja ensimmäinen tutkintonimike-ehdotus oli merkonomi (AMK). Muita ehdotuksia oli esimerkiksi liiketalouden laureaatti, lopullinen nimike oli kuitenkin tradenomi.

Väliaikaisissa ammattikorkeakouluissa noudatettiin kokeilulakia (391/1991) sekä asetusta (392/1991) ja osin vielä oppilaitosasetuksia. Kokeilun hallintoa hoiti johtoryhmä, jossa oli rehtorin lisäksi ylläpitäjien, opettajien, muun henkilökunnan sekä opiskelijoiden edustus. Opiskelijoilla oli samat sosiaaliset edut kuin kantaoppilaitoksessa, muun muassa ilmainen ruokailu ja opintotuki olivat kuten ennenkin.

Melko lyhyen kokeilun jälkeen lainsäädäntö uudistettiin ja ammattikorkeakouluja ryhdyttiin vakinaistamaan. Laki (255/1995) ja

asetus (256/1995) ammattikorkeakouluopinnoista tulivat voimaan maaliskuussa 1995. Ammattikorkeakouluihin tuli hallitus, jonka koostumus oli sama kuin kokeilun johtoryhmän. Ammattikorkeakoulujen laadunarviointia varten perustettiin opetusministeriöön erillinen laadunarviointielin, jonka nimi ammattikorkeakouluneuvosto. Tosin jo seuraavan vuoden alussa se lakkautettiin ja tilalle tuli korkeakoulujen arviointineuvosto.

Ammatillisten opettajien koulutus siirrettiin niihin ammattikorkeakouluihin, joiden kantaoppilaitos oli sitä järjestänyt.

Ammattikorkeakoulu sai koulutustehtävänsä puitteissa harjoittaa opetustaan palvelevaa ja työelämää tukevaa tutkimustoimintaa ja järjestää erikoistumisopintoja, jotka voisivat johtaa ammatillisiin jatkotutkintoihin. Näistä lainkohdista alkoi debatti ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rooleista ja työnjaosta. Tämä debatti näyttää yhä jatkuvan.

Uuden lainsäädännön mukaan ammattikorkeakoulun opettaja voi olla lehtori tai yliopettaja. Lehtorilta edellytettiin ylempää korkeakoulututkintoa ja yliopettajalta lisensiaatin tai tohtorin tutkintoa ja molemmilta pedagogisten opintojen suorittamista. Vuonna 1998 asetusta muutettiin kuitenkin siten, että pedagogiset opinnot tuli suorittaa kolmen vuoden kuluessa viran tai toimen vastaanottamisesta. Ammattiopintojen järjestämisestä vastaavalta opettajalta vaadittiin kolmen vuoden työkokemus. Siirtymäsäännökset mahdollistivat vaadittujen tutkintojen osalta viiden vuoden pätevoitymisajan. Kauppaooppilaitosten opettajista suurimmalla osalla oli ollutkin ylempi korkeakoulututkinto, monet jatkoivat kuitenkin opintojaan suorittaakseen lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon.

Vuoden 1995 kesäkuussa valtioneuvosto myönsi ensimmäiset luvat yhdeksälle vakinaiselle ammattikorkeakoululle, ja ne aloittivat opetuksensa syyskuussa 1996. Ammattikorkeakoulukokeiluun hyväksyttiin myöhemmin lisää oppilaitoksia ja viimeiset vakinaistettiin 1999.

1990-luku mullisti ammatillisen koulutuksen kokonaisuudessaan. Ammattikasvatushallitus lakkautettiin, ja se liitettiin yhteen kouluhallituksen kanssa opetushallitukseksi, jonka roolina on olla asiantuntijaviranomainen eikä hallintoviranomainen, joka määrää oppilaitosten toiminnasta.

Vakinaistetut ammattikorkeakoulut siirtyivät kokonaan opetusministeriön ohjaukseen. Kun ammattikorkeakoulukokeilu alkoi, väliaikainen ammattikorkeakoulu muodostui useimmiten useasta eri oppilaitoksesta. Monella paikkakunnalla perustettiin monialaisia ammattiopistoja, jotka hakivat kokeilulupaa tietyllä aloituspaikkamäärällä. Näin samassa oppilaitoksessa annettiin sekä toisen asteen että korkea-asteen tutkintoon johtavaa koulutusta. Moni koulutuksenjärjestäjä perusti kuitenkin ammattikorkeakoulun taustayhteisöksi uuden organisaation. Tämä tarkoitti usein käytännössä sitä, että toisen asteen ja ammattikorkeakoulun tiet fyysisesti erosivat ja henkilökuntakin jakautui kahtia.

/// 2000-LUKU JA UUDET MUUTOKSET

Toisen asteen koulutus

Vuonna 2000 tulivat voimaan uudet opetussuunnitelmaperusteet. Tutkintojen rakennetta muutettiin siten, että suuntautumisopinnojen sijaan tulivat koulutusohjelmat. Liiketalouden perustutkinto, merkonomi, oli laajuudeltaan 120 opintoviikkoa. Tietojenkäsittelyn perustutkinto, datanomi muuttui 120 ov:n laajuiseksi. Matkailualan perustutkinto tuli myös 120 ov:n laajuiseksi. Vaikka tämä koulutus siirrettiin matkailu-, ravitsemus- ja talousalan koulutus-alalle, sitä järjestettiin edelleenkin entisissä kauppaoppilaitoksissa, joista suurin osa oli jonkin monialaisen oppilaitoksen toimiala.

Perustutkintoihin sisältyi perus- ja ammattiopinnojen lisäksi opinto-ohjausta, opinnäytetyö ja työssä oppiminen. Opintokokonaisuudet nimettiin työelämän toimintakokonaisuuksien mukaisesti ja tavoitteet kirjoitettiin työelämän edellyttämänä ammattitaitona kiitettävän tasolle. Opetushallitus laati myös arvioinnin ohjeistamiseksi tyydyttävän suoritustason kriteerit.

Vuonna 2005 ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöä muutettiin siten, että tutkintoihin tuli sisältyä ammattiosaamisen näyttöt, jotka annetaan kaikista ammatillisista opinnoista. Näytöissä opiskelija osoittaa käytännön työtehtävissä saavuttamansa ammattitaidon tason. Näyttöjen arvioinnista päättävät työelämän edustajat ja opettajat yhdessä tai erikseen. Arvioinnin painopiste on siirtynyt näyttöjen arviointiin. Tutkintotodistus sisältää myös näyttötodistuksen.

Vuonna 2005 muutettiin ammatillisen koulutuksen rahoituksen määräytymisen perusteita siten, että yksikköhintoja alettiin porrastaa koulutuksen tuloksellisuuden mukaan. Tuloksellisuutta mitataan työllistymisen, jatko-opintoihin siirtymisen, keskeyttämisen, opintojen suoritusajan sekä henkilöstön kelpoisuuden ja kehittämisen avulla. Opiskelijoiden määrä on kokonaisrahoituksen peruste. Uusin rahoituslaki tuli voimaan 1.1.2010 (1705/2009).

Vuonna 2008 opetusministeriön päätös ammatillisten perustutkintojen kehittämislinjauksista käynnisti jälleen kerran opetussuunnitelmien uusimisen. Opetussuunnitelmat ja näyttötutkinnon perusteet yhdistettiin yhdeksi asiakirjaksi nimeltä ”Tutkinnon perusteet”. Tutkinnon perusteissa määritellään tutkinnon osat, niiden ammattitaitovaatimukset sekä arviointikriteerit kolmelle tasolle: tyydyttävä (1), hyvä (2), kiitettävä (3). Aikaisemminhan tyydyttävä voi olla 1 tai 2, hyvä voi olla 3 tai 4. Ammatillinen perustutkinto on laajuudeltaan 120 opintoviikkoa. Tutkinnon osille määritetään erikseen nimellislaajuus, joka on sidoksissa työelämän työtehtäväkokonaisuuksiin sekä siihen työmäärään, jolla tutkinnon perusteiden edellyttämä ammattitaito voidaan saavuttaa. Tutkinto koostuu ammatillisista opinnoista, työssä oppimisesta, yrittäjyysopinnoista sekä opinnäytteestä. Tutkintoon sisältyy

myös ammattitaitoa täydentävät opinnot, joista edellisissä opetussuunnitelmissa oli käytetty nimitystä kaikille yhteiset opinnot tai yleissivistävät opinnot. Näiden osalta osaamisvaatimusten vastaavuudet lukio-opintoihin on määriteltävä, jotta yhteistä opintotarjontaa voidaan hyödyntää ja osaamisen tunnustaminen lukion ja ammatillisen peruskoulutuksen välillä toimii. Muutenkin aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen ja tunnustaminen on määriteltävä. Koko tutkinnon suorittaminen on ensisijainen tavoite, mutta siitä voidaan suorittaa myös osia. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoille ei määritetä laajuutta.

Koulutuksen ja sen vaikuttavuuden arviointitehtävä siirtyi opetusministeriön yhteyteen perustetulle arviointineuvostolle vuonna 2003 ja vuonna 2009 annettiin säädös, jonka mukaan lisäksi opetushallitus tekee kansallisia oppimistulosten seuranta-arviointeja.

Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutus-alalla toisen asteen tutkinto on edelleen nimeltään liiketalouden perustutkinto, merkonomi. Tutkinnossa on valittavissa kolme eri koulutusohjelmaa: asiakaspalvelun ja myynnin, talous- ja toimistopalveluiden, sekä tieto- ja kirjastopalveluiden koulutusohjelma. Lisäksi alalla on 13 ammattitutkintoa ja kahdeksan erikoisammattitutkintoa.

Luonnontieteiden koulutus-alalle on siirretty tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto, datanomi. Tutkinnossa on kaksi koulutusohjelmaa: ohjelmistotuotannon koulutusohjelma ja käytön tuen koulutusohjelma. Koulutus-alalla on yksi ammattitutkinto ja yksi erikoisammattitutkinto.

Uudet tutkinnon perusteet tulivat voimaan syksyllä 2009.

Ammattikorkeakoulu

Jo vuonna 1996 voimaan tulleessa ammattikorkeakoululaissa oli maininta erikoistumisopinnoista, jotka voivat johtaa jatko-opintoihin. Kuitenkin vasta vuonna 2001 säädettiin laki ammattikorkeakoulujen jatkotutkintokokeilusta (645/2001), joka mahdollisti kokeilun alkamisen elokuussa 2002. Kokeilu alkoi tekniikan ja liikenteen, hallinnon ja kaupan sekä sosiaali- ja terveysalan koulutusaloilla. Laki oli säädetty olemaan voimassa 31.7.2005 asti, mikä ennakoitiin vahvasti kokeilun päättymistä ja jatkotutkintojen vakinaistamista.

Ammattikorkeakoululainsäädäntö uudistettiin lailla (351/2003) ja asetuksella (352/2003) ammattikorkeakouluista siten, että säädökset tulivat voimaan 1.8.2003. Uudet säädökset olivat niin sanottua institutionaalista lainsäädäntöä eli ne annettiin ammattikorkeakouluista eikä ammattikorkeakoulu-opinnoista. Ammattikorkeakoulujen itsehallinto sisäisissä asioissaan kirjattiin säädöksiin samoin sisäisen hallinnon ja ylläpitohallinnon välinen työnjako. Ammattikorkeakoulujen tehtäväksi tuli opetuksen ja sitä tu-

kevan tutkimuksen lisäksi yksilön ammatillisen kasvun tukeminen sekä aluekehitystä ja alueen elinkeinorakenteen huomioonottava soveltava tutkimus- ja kehitystyö.

Ammattikorkeakoulujen toimialat määritettiin uuden koulutus-alaluokituksen mukaisesti. Niinpä liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto, tradenomi, voitiin suorittaa yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan lisäksi myös luonnontieteiden sekä kulttuurin koulutusaloilla.

Jatkotutkintojen kokeilu johti odotetusti vakinaistamiseen ja vuonna 2005 säädöksiin lisättiin ylempi ammattikorkeakoulututkinto, jonka nimike oli tradenomi (ylempi AMK). Säädöksiin kirjattiin myös tutkintojen englanninkieliset vastineet: tradenomi, Bachelor of Business Administration (BBA) ja tradenomi (ylempi AMK), Master of Business Administration (MBA).

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto rinnastetaan yliopiston maisteritutkintoon.

Ammattikorkeakoulututkintojen laajuus oli ilmoitettu opinto-viikkoina: tradenomi 140 ov ja ylempi tutkinto 60 ov. Yksi opintoviikko vastaa 40 tuntia opiskelijan työtä. Laajuuden yksiköksi muutettiin kansainvälinen yksikkö opintopiste: tradenomi 210 opintopistettä, ylempi tutkinto 90 opintopistettä. Yhden lukuvuoden opinnot vastaavat 60 opintopistettä. Ammattikorkeakoulututkinnon osalta muutos tuli voimaan vuonna 2004 ja ylempään tutkinnon osalta vuonna 2005.

Vuonna 2005 muutettiin rahoitussäädöksiä siten, että kokonaisrahoituksen perusteeksi tuli sopimuksen mukainen keskimääräinen opiskelijamäärä siten, että 70 % rahoituksesta tulee opiskelijamäärän ja 30 % suoritettujen tutkintojen mukaan. Opetusministeriö voi myöntää eri perustein myös hanke- ja tuloksellisuusrahaa ammattikorkeakoululle.

Vuonna 2009 lakia muutettiin (564/2009) muun muassa siten, että ammattikorkeakoulut veloitettiin edistämään elinikäistä oppimista tehtäviään hoitaessaan. Samassa laissa ammattikorkeakoulun koulutustehtävämääräyksestä poistettiin opiskelijamäärä, josta ammattikorkeakoulu voi siis itse päättää tietyissä rajoissa. Myös laadunarviointia koskevia säädöksiä täsmennettiin.

Asetusmuutos (1045/2009) täsmensi avoimen ammattikorkeakouluopetuksen sisältöä siten, että se on joko ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavien koulutusohjelmien opintoja, joiden suorittamiseen opiskelija on saanut ajallisesti ja sisällöllisesti rajatun opinto-oikeuden.

Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon koulutusalan ammattikorkeakoulututkintojen koulutusohjelmien määrää on supistettu ja nimiä yhtenäistetty siten, että kaikissa ammattikorkeakouluissa käytetään samoja nimiä. Koulutusohjelmia on nykyään yhdeksän, joista osan voi suorittaa myös ruotsin tai englannin kielellä. Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavia koulutusohjelmia on neljä, joista kaksi on englanninkielistä.

/// KAUPPAOPETUKSEN JÄRJESTÖJÄ

Kaupallisen opetuksen edistämislitto ry

Kauppaoppilaitosten ylläpitäjät perustivat Vaasan kaupungin ja kauppaoppilaitoksen aloitteesta vuonna 1967 yhteistyöelimekseen Kauppaoppilaitosten liitto ry:n, jonka tehtävänä oli valvoa kauppaoppilaitosten etuja ja oikeuksia sekä edistää kauppaopetusta. Jo tätä aiemmin rehtoreilla oli epävirallisia yhteistyöryhmiä. Liiton toiminta kauppaopetuksen kehittämisessä ja oppilaitosten välisessä yhteistyössä on erittäin merkittävä. Koulutusrakenteiden muutosten johdosta liiton nimeksi tuli Kaupallisen Koulutuksen Edistämislitto ry vuonna 1998. Liiton jäseniä ovat oppilaitosten ylläpitoyhteisöt, joiden oppilaitoksissa järjestetään tutkintoon johtavaa kaupallisen alan koulutusta eli merkonomi-, datanomi- tai tradenomikoulutusta. Liiton puheenjohtajana on toiminut vuodesta 1990 lähtien entinen kansanedustaja ja kulttuuriministeri, valtiopäiväneuvos Kaarina Dromberg, joka on suorittanut aikoinaan merkonomin tutkinnon Kouvolan kauppaopiston ylioppilasluokalla.

SKO – Suomen kauppa- ja kulttuuriopettajat ry

Kauppaoppilaitosten opettajain yhdistys (KOY) perustettiin vuonna 1946 opettajien etujärjestöksi. Tätä ennenkin opettajilla oli ollut yhteisiä kokouksia, mutta niillä ei ollut edunvalvonnallista merkitystä. Toimintaa hoidettiin pitkään yhdistyksen johtokunnan talkootyönä, kunnes 1970-luvun alussa palkattiin osa-aikainen järjestösihteeri, hankittiin yhteinen toimitila teknillisten oppilaitosten opettajaliiton TOOL ry:n kanssa ja palkattiin myös yhteinen toiminnanjohtaja. Vuonna 1972 yhdistys muutti nimensä Suomen kauppaopettajat ry:ksi, joka oli valtakunnallinen henkilöjäsenyyteen perustuva yhdistys. Kenttätoimintaa varten luotiin kaikki kauppaoppilaitokset kattava yhteysopettajaorganisaatio sekä piiriorganisaatio, joka vastasi suunnilleen silloista läänijakoa.

Ammatillisilla oppilaitosmuodoilla oli kullakin oma opettajajärjestönsä. Kun 1980-luvun puolivälissä suunnitteilla ollut hanke ammatillisten opettajien keskusliiton perustamiseksi kuitenkin kariutui, kauppaopettajat aloittivat ensimmäisenä ammatillisten oppilaitosten opettajayhdistyksenä neuvottelut liittymisestä Opettajien ammattijärjestöön, OAJ:hin. Yhteistyösopimus hyväksyttiin joulukuussa 1987 ja varsinainen liittymissopimus allekir-

joitettiin huhtikuussa 1988. Näin kauppaopettajilla oli keskeinen rooli nyky-OAJ:n synnyssä, sillä sopimus sai aikaan reaktion, joka toi vuonna 1988 nopeassa tahdissa merkittävän joukon muitakin ammatillisia opettajia OAJ:hin. Järjestön nimi on nykyisin Opetusalan ammattijärjestö (OAJ) ja siihen kuuluvat lähes kaikkien alojen opettajat lastentarhasta ammattikorkeakouluun ja yliopistoon. Ammatillisten opettajajärjestöjen yhteistyön tehostamiseksi perustettiin vuonna 1992 OAJ:n ammatilliset opettajat (OAO), johon kauppaopettajayhdistyksenkin liittyi. Opetusalalla työehtosopimusten neuvotteluoikeus on OAJ:llä ja työnantajapuolella on Kunnallinen työmarkkinalaitos tai siihen kuuluva Palvelulaitosten työnantajayhdistys ry tai Elinkeinoelämänkeskusliitto.

Kauppaopettajat perustivat vuonna 1988 Akava-taloon oman toimiston omine toiminnanjohtajineen. Vuonna 1994 sääntöjä muutettiin siten, että yhdistys muuttui yhdistysten yhdistykseksi. Vuonna 1995 jokaiseen 68 kauppaoppilaitokseen perustettiin kauppaopettajayhdistys, joka sitten liittyi Suomen Kauppaopettajat ry -nimisen liiton jäseneksi.

Ammatillisen opetuksen rakenteelliset muutokset heijastuivat opettajayhdistystenkin toimintaan, muodostuihan uusia monialaisia ammattiopistoja ja ammattikorkeakouluja. Vuonna 2005 Käsi- ja taideteollisuusalan opettajat ry liittyi kauppaopettajiin. Liitto sai vuonna 2010 uuden nimen: SKO – Suomen kauppa- ja kulttuuriopettajat ry, Handels- och kulturlärarna i Finland rf.

Kauppaoppilaitosten opettajain yhdistyksessä oli 58 jäsentä vuonna 1947, vuonna 2010 SKO:ssa jäseniä on noin 3700 ja siihen kuuluu sekä toisen asteen että ammattikorkeakoulun opettajia.

SKO:n toiminnassa on ammatillisen edunvalvonnan lisäksi aina korostunut koulutuspoliittinen edunvalvonta ja kiinteä sidosryhmäyhteistyö myös muiden kuin opettajajärjestöjen kanssa. Liitto tekee yhteistyötä muun muassa Kaupallisen koulutuksen edistämisliton (KOEL), Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston (Arene) koulutusala-kohtaisten kehittämissyöryhmien sekä alan opiskelijajärjestöjen eli Tradenomiliiton ja Liiketalouden (entinen Merkonomiliitto) liiton kanssa alan koulutuksen kehittämiseksi. Suomen Ekonomiliitto eli SEFE on myös tärkeä yhteistyökumppani, onhan suurin osa liiketalouden opettajista koulutukseltaan ekonomi.

Kauppaopettajat ovat usein olleet ensimmäisinä toteuttamassa erilaisia koulutuskokeiluja. Edesmennyt ammattikasvatusneuvos Simo Raasio tapasikin sanoa, että kaikki uusi ammatillisessa koulutuksessa kannattaa aloittaa hallinnon ja kaupan alalla, sillä siellä ovat innovatiivisimmat opettajat.

/// YHTEENVETO

Kouvolan kauppakoulu on omalta osaltaan kokenut kaiken sen muutoksen, mitä aiemmin on kuvattu. Mitä vanhemmaksi oppilaitos tuli, sitä kiivaammaksi muuttui muutosten tahti. Kaksi ensimmäistä toimintavuosikymmentä voimassa oli sama lainsäädäntö. Kahden viimeisimmän vuosikymmenen aikana alan opetusta koskevaa puitelainsäädännön kokonaisuutta on muutettu useita kertoja ja jokaiseen säädökseen on sen voimassaoloaikana tullut lukuisia muutoksia.

Opetus oli aikoinaan hyvin käytännönläheistä käsialaharjoituksineen ja työelämäläheisyys hoitui itsestään, sillä oppilailla oli usein paljonkin työelämäkokemusta ennen opintojen aloittamista. Keskiasteen uudistus muutti koulutusta teoreettisempaan suuntaan, ja nuorilta oppilailta puuttui usein myös työkokemus. Välillä haluttiin kouluttaa laaja-alaisia osaajia, välillä taas erikoistuminen oli tavoitteena. Koulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä on pyritty lisäämään toisen asteen näytöillä ja työssä oppimisella ja ammattikorkeakoulujen ohjatulla harjoittelulla sekä hankkeistetuilla opinnäytetöillä, jotka tehdään yrityksille.

Kun 1950-luvulla koulutusta säädeltiin tiukasti keskusviraston taholta, oppilaitoksilla on nykyään melko suuri itsenäisyys siihen verrattuna. Opetushallitus säätelee toisen asteen koulutusta tutkinnon perusteiden ja määräystensä avulla ja opetusministeriö on lainsäädännöllä määrittänyt ammattikorkeakoulutukselle tavoitteet, joiden saavuttamiseksi oppilaitokset laativat koulutusohjelmiansa opetussuunnitelmat.

Verrattuna kauppakoulun ja -opiston pakollisiin tuntimääriin nykyopiskelijat näyttävät saavan huomattavasti vähemmän opetusta. Opiskelijan odotetaan olevan itseohjautuva ja itsenäinen opinnoissaan. Opintojen keskeyttäminen tai tutkinnon suorittamatta jättäminen oli aikoinaan kovin harvinaista, nykyään ei niinkään. Oppilas on nykyään opiskelija tai oppija ja opettajaakin haluttaisiin ehkä mieluummin kutsua valmentajaksi.

Koulutuksen laadunarviointi laatujärjestelmineen ja auditointineen yleistyi 1990-luvulla. Oppilaitoksia kannustetaan tuloksellisuuteen, jota mitataan esimerkiksi opiskelijoiden työllistymisellä ja tutkintojen lukumäärällä. Suhdanneherkällä koulutusosalalla työllistymisessä on suuriakin vaihteluita eivätkä tutkintomäärät välttämättä kerro osaamisen laadusta.

Koulutusalan, oppilaitosten ja tutkintojen nimet ovat muuttuneet vinhaa vauhtia ja saattaa olla, että tutkintojen tuottama osaaminen jää maallikolle vieraaksi. Alan tutkintojen asema on muuttunut koulutusjärjestelmässä. Koulu- ja opistoasteen tutkinnot ovat poistuneet ja tilalle on tullut toisen asteen ja ammattikorkeakoulun tutkinnot.

Kouvolan kauppakoulusta tuli opisto vuonna 1956 ja vuonna 1961 alkoi ylioppilasohjainen koulutus. Ulkomaankaupan ope-

tus alkoi vuonna 1973, jolloin Suomen ensimmäinen idänkaupan erikoisluokka perustettiin. Jo seuraavana vuonna saatiin perustamislupa idänkaupanlinjalle ja vuotta myöhemmin länsikaupan linjalle. Vuonna 1975 oppilaitoksen nimi muuttui ja siitä tuli Kouvolan liiketalouden ja ulkomaankaupan instituutti. Vuonna 1995 muodostettiin Pohjois-Kymenlaakson opistoasteen oppilaitoksista Kouvolan seudun ammattiopisto ja sen yhteyteen tutkimus- ja kehitysyksikkö. Oppilaitoksen ylläpitäjä oli Kouvolan seudun kuntayhtymä. Se tuli yhdessä Kotkan kaupungin kanssa ylläpitäjäksi Kymenlaakson ammattikorkeakoulu osakeyhtiöön, kun Kouvolan ja Kotkan ammattikorkeakoulukokeiluhankkeet jouduttiin opetusministeriön vaatimuksesta yhdistämään. Kymenlaakson ammattikorkeakoulukokeilu alkoi 1.8.1996 ja täsmälleen kolmen vuoden kuluttua siitä ammattikorkeakoulu vakinaistettiin.

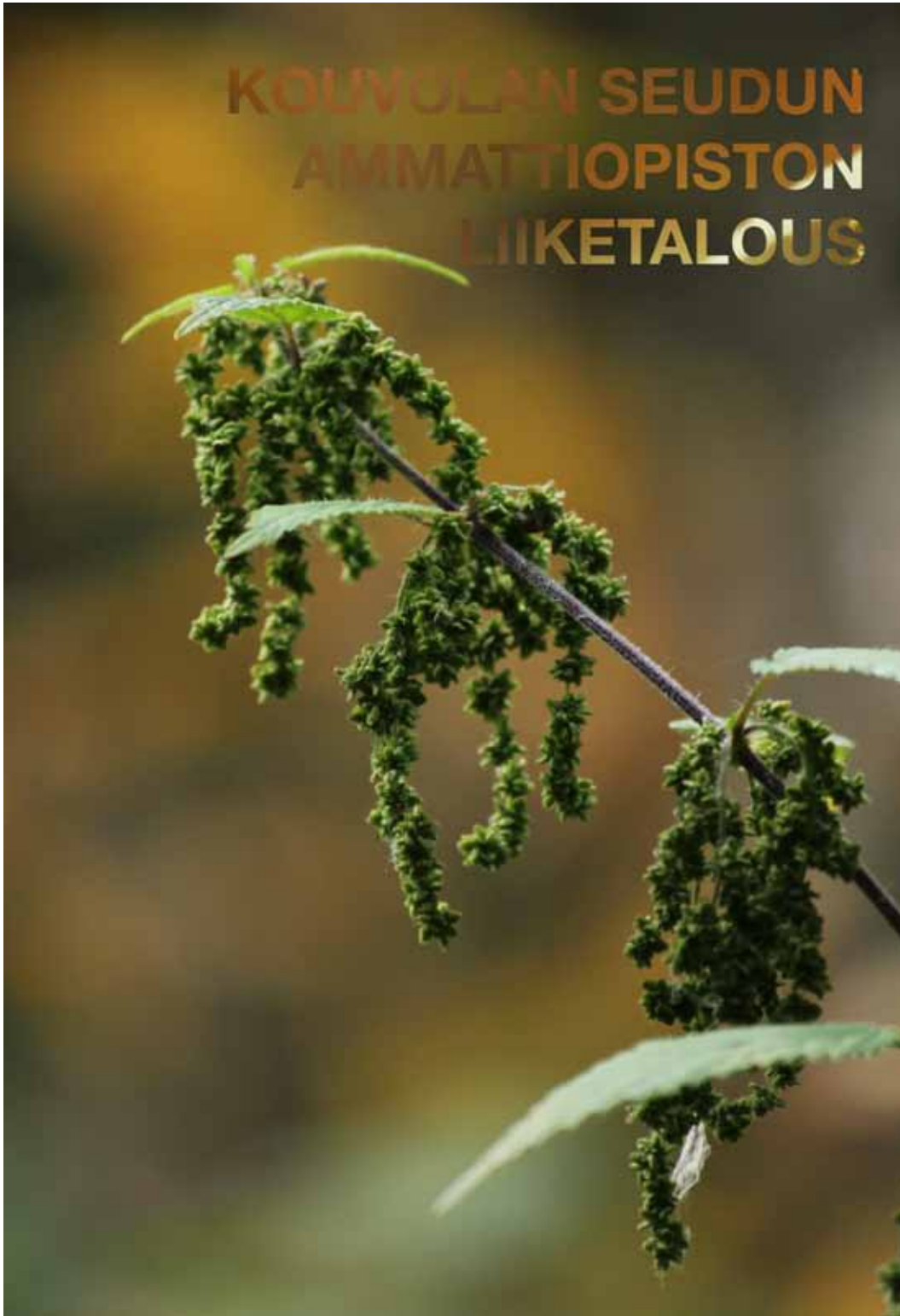
Hallinnon ja kaupan toisen asteen koulutus ja ammattikorkeakoulu siirtyivät fyysisesti erilleen jo vuonna 1996. Vuonna 1950 perustetun kauppakoulun aloittama opetus sai näin uusia muotoja, kun Kouvolan seudun ammattiopiston liiketalousinstituutti ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulun liiketalouden Kouvolan toimipiste tahoillaan toteuttivat ja kehittivät hallinnon ja kaupan koulutusta.

Nyt merkonomi- ja datanomikoulutusta on Kouvolan seudun ammattiopiston palvelualalla liiketalouden toimipisteessä ja tradenomikoulutusta on Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialan liiketalouden osaamisalalla. Näin 34 opiskelijan ja kuuden opettajan kauppakoulun perinteitä jatkavat nykyiset noin 1400 opiskelijaa ja 70 opettajaa.

A photograph of a garden bed filled with pink cyclamen flowers. The flowers are in various stages of bloom, with some fully open and others as buds. The background is a dense, out-of-focus mass of similar flowers, creating a bokeh effect. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

**KERTOMUS
VUOSIKYMMENESTÄ
2000-2010**

KOUVOLAN SEUDUN AMMATTIOPISTON LIIKETALOUS

Muutoksia tapahtui kuluneen vuosikymmenen aikana joka tasolla alkaen koulutuksen järjestäjästä yksittäisten opiskelijoiden arviointiin.

/// ORGANISAATIOMUUTOKSET

Kouvolan seudun kuntayhtymä toimi ammatillisen koulutuksen järjestäjänä aina uuden Kouvolan alkuun asti vuoteen 2009, jolloin Kouvolan kaupunki otti järjestämisvastuun.

Kouvolan seudun kuntayhtymä haki aktiivisesti organisatiomuutoksilla toimivampaa ammattikoulutusta. Vuonna 2000 Kouvolan liikelousinstituutti kuului Kouvolan seudun ammattiopistoon yhtenä seitsemästä tulosyksiköstä. Rehtorina toimi Aila Pitkänen. Vuonna 2001 Liikelousinstituutti menetti nimestään "Kouvolan" ja kuului tulosyksikkönä Kouvolan seudun ammattioppilaitokseen.

Seuraavana vuonna kuntayhtymän ammatillinen koulutusorganisaatio nimettiin uudestaan Kouvolan seudun ammattiopistoksi. Ammattiopisto oli kuntayhtymän tulosalue. Liikelouden yksikön nimenä säilyi Liikelousinstituutti. Kouvolan seudun ammattiopistolle valittiin johtavaksi rehtoriksi Timo Olli, ja Aila Pitkänen jatkoi Liikelousinstituutin rehtorina. Tällä järjestelyllä mentiin muutama vuosi eteenpäin.

Aila Pitkänen jättäytyi pois Liikelousinstituutin rehtorin tehtävistä siirtyäkseen osa-aikaeläkkeelle lukuvuoden 2004 - 2005

päätteeksi. Syksyllä rehtorina aloitti Juha-Pekka Taneli ja kevät-lukukauden rehtorina toimi Pirjo Katainen, joka jatkoi rehtorina uuteen organisaatiomuutokseen saakka.

Seuraava organisaatiomuutos syntyi koulutusala-ajattelusta toisella asteella. Liiketalouden opetus kuului yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alaan. Kouvolan seudun ammattiopiston organisaatio muokattiin tätä ajattelua vastaavaksi vuoden 2007 alusta. Johtavan rehtorin alaisuuteen lisättiin väliportaaksi tekniikan ja palvelun opetusalat, joilla oli opetuslajohtajat. Liiketalouden opetus kuului palvelujen opetusalaan. Opetuslajohtajaksi valittiin Eeva Sahlman. Liiketalousinstituutti nimenä hävisi ja rehtorin nimike muuttui koulutuspäälliköksi. Liiketalousinstituutin uusi nimi on KSAO Liiketalous. Ensimmäisenä koulutuspäällikkönä toimi Pia Kemppi ja syksystä 2009 Markku Maunula.

Uusi organisaatiomuutos tulee asteittain voimaan vuoteen 2012 mennessä. Johtavan rehtorin alaisuuteen perustetaan apulaisrehtorin tehtävä ja opetuslajohtajan toimet poistuvat. Apulaisrehtorin tehtäviin kuuluu muun muassa ammattiopiston pedagogisen johtaminen.

/// TILAMUUTOKSET

Kouvolan liiketalousinstituutti muutti syksyllä 1996 Kymen Lukon tiloihin Kauppalankadulle ja vuokrasi myöhemmin kasvaneen opiskelijamäärän vuoksi tiloja Kuntotalolta. Myöhemmin vuokrattiin vielä lisää tilaa Kymen Lukolta ja Kuntotalon vuokratiloista luovuttiin. Kuntotaloa käytettiin enää liikuntatunneilla tarvittaessa.

Kymen Lukko on entinen suojeluskuntatalo, eikä se ole suunniteltu koulutiloiksi. Siellä alkoi ilmaantua sisäilmaongelmia, joista kärsivät niin opiskelijat kuin henkilöstökin. Keväällä 2007 jouduttiin ottamaan käyttöön väistötiloja sisäilmaongelmien vuoksi.

Liiketalouden toimipiste tarvitsi uusia tiloja ja siirryttiin elementtikouluun Kasarminmäelle, jossa toimittiin kaksi vuotta. Kesällä 2009 Kymenlaakson ammattikorkeakoululta vapautui tilat, jossa voitiin aloittaa opetus elokuussa. Taakse jääneestä parakielämästä jäi mieleen kuumuus, kylmyys ja aamuiset lumet ovien edessä. Kymmenen vuoden "evakkoretken" jälkeen oli mukavaa palata tuttuun taloon Salpausselänkadulle ja helppoa aloittaa uusi vuosikymmen liiketalouden opetuksessa.

/// OPETUS

Liiketalousinstituutin opetuksen viimeiset kymmenen vuotta aloitettiin tekemällä koulutuksen itsearviointi, jonka avulla voitiin kehittää toimintatapoja. Arviointiin osallistui työelämän edustajia, opettajia, opiskelijoita ja muuta henkilöstöä. Arviointiprosessin toteuttamisesta vastasi lehtori Mervi Halme. Siinä arvioitiin johtajuutta, strategista suunnittelua, asiakassuuntautuneisuutta, tietojen analysointia, prosessien hallintaa sekä yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Vahvimaksi prosessiksi arvioitiin opintojen tarjonnan järjestäminen ja heikoimmaksi strateginen suunnittelu. Itsearviointiprosessi onnistui hyvin ja Liiketalousinstituutti sai sillä perusteella Opetushallitukselta kehittämisrahaa, jonka avulla kehitettiin ja testattiin erilaisia tapoja parantaa työelämäyhteistyötä.

Syksyllä 2000 Liiketalousinstituutissa alkoi liiketalouden perustutkinnon (merkonomi) lisäksi uuden kaupan ja hallinnon alan, tietojenkäsittelyn perustutkinnon (datanomi) koulutus. Seuraavana vuonna alkoi matkailuvirkailijan koulutus. Näitä kolmea perustutkintoa on opiskeltu koko vuosikymmenen. Syksyllä 2010 alkoi liiketalouden tiloissa suunnitteluassistentin koulutus.

Opetuksen työelämälähtöisyys on ollut aina kulmakivi liiketalouden opetuksessa. Jo vuonna 2000 voimaan tulleissa opetussuunnitelmissa uudet tutkinnot sisälsivät vähintään 20 opintoviikkoa työssäoppimista. Työssäoppimisen arviointi tavoiteperusteisesti oli ensiaskel uuteen tapaan arvioida ammattitaitoa työpaikoilla.

Tällainen arviointi oli jo käytössä aikuiskoulutuksessa. Vuosikymmenen puolessa välissä alettiin kehittää nuorten ammattiosaamisen näyttöjä. Työelämäyhteyksien parantamiseksi opettajat lähtivät tutustumaan työpaikkoihin Vety-projektin rahoituksella.

Nuorten ammattiosaamisen näytöt olivat tulossa hallituksen esityksen mukaan syksyllä 2006 alkavaan koulutukseen. Sen vuoksi Liiketalousinstituutissa alettiin suunnitella tulevia ammattiosaamisen näyttöjä jo lukuvuonna 2004 – 2005. Ammattiosaamisen näytöt ovat työtilanteita, jotka koulutuksen järjestäjä ja työelämän edustajat yhdessä suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat. Kaikki opettajat osallistuivat näyttöjen kehittämisen koulutukseen, joka oli laajuudeltaan neljä opintoviikkoa. Työelämäyhteydet vaativat tiivistämistä ja siksi käynnistettiin lukuvuonna 2005 – 2006 uudelleen ammatillisten neuvottelukuntien jaosten toiminta. Liiketalousinstituutissa alkoivat toimia ammatilliset merkonomi- ja datanomijaokset.

Seuraavana lukuvuonna toteutettiin Kouvolan alueen organisaatioiden työpaikkaohjaajille ammattiosaamisen näyttöjä koskeva koulutus. Asiakaspalvelujen näytöistä valmistui opetusmateriaaliksi DVD, joka auttaa työpaikkaohjaajaa ja opettajaa arviointitehtävässä. Siirtyminen ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamiseen ja uuteen arviointijärjestelmään tapahtui hyvin.

Nykyiset tutkinnon perusteet vahvistettiin vuonna 2009. Niiden mukaan ammattiosaamisen näytöt ovat tärkein opiskelijan osaamisen arviointikriteeri. Ammattiosaamisen näytön osaamiskriteerit määräävät opetettavat opintokokonaisuudet. Liiketaloudessa uutta opetussuunnitelmaa työstettiin kevästä 2009 syksyyn 2009. Merkonomikoulutuksessa uusi opetussuunnitelma tuli käyttöön syksyllä 2009 ja datanomikoulutuksessa syksyllä 2010.

Kouvolan liiketalousinstituutissa on vuodesta 1996 alkaen ollut mahdollista suorittaa merkonomitutkinto venäjän kielellä. Vuosikertomukseen on kirjattu, että "Kouvolan liiketalousinstituutti on EU:n alueella ensimmäinen ammatillinen oppilaitos, joka antaa suomalaiseseen ammatilliseen tutkintoon johtavaa koulutusta venäjän kielellä."

Alkuperäinen idea oli, että venäjänkielinen koulutus oli tarkoitettu Suomessa asuville venäjän kieltä riittävästi osaaville henkilöille. Koulutukseen osallistui paluumuuttajia ja muita venäjää äidinkielenään puhuvia. Käytännössä opiskelijoiden joukossa oli vain muutamia suomea äidinkielenään puhuvia. Kolmannes kaikista merkonomiopiskelijoista osallistui venäjänkieliseen koulutusohjelmaan. Kouvolan ja Kymenlaakson kasvu Venäjän kauttakulkukeskukseksi auttoi opiskelijoiden työssäoppimista ja työhön sijoittautumista 2000-luvun alussa.

Vuonna 2008 aloittaneet kaksi ryhmää ovat toistaiseksi viimeiset venäjänkieliset koulutusryhmät. He päättävät opintonsa keväällä 2011. Venäjänkielisen koulutuksen ongelmaksi tuli valmistuneiden opiskelijoiden heikoksi jäänyt suomen kielen taito.

Kouvolassa on jo niin paljon venäjänkielisiä ihmisiä, ettei suomen kielestä tullut opiskelijoille jokapäiväistä käyttökieltä, jota tarvitaan työpaikoilla.

Venäjänkielisen koulutuksen korvasi maahanmuuttajakoulutus syksyllä 2009. Tämän mahdollisti tehty valmistelutyö "Monikulttuuristuva työelämä" -hankkeen puitteissa. Hankkeen ja sittemmin koulutuksen tavoitteena on, että maahanmuuttajat oppivat varmasti suomen kielen, opintojen keskeyttäminen vähenee ja työllisyysmahdollisuudet paranevat tutkinnon jälkeen. Tarkoituksena on, että maahanmuuttajat integroituvat paremmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Viimeisen vuosikymmenen ajan on ollut mahdollista aloittaa ammatillisten opintojen ohella ylioppilaskirjoituksiin tähtäävä opiskelu, johon kuuluu neljä kaikille yhteistä ainetta: äidinkieli, ruotsi, englanti ja matematiikka. Vuosittain tätä mahdollisuutta käytti noin 20 - 40 opiskelijaa.

Syksyllä 2010 Kouvolan seudun ammattiopiston Liiketalouden toimipisteeseen keskitettiin ammattiopiston kaikki lukio-opinnot, joista käytetään termiä yhdistelmäopinnot. Yhdistelmäopinnot aloitti 60 opiskelijaa syksyllä 2010. Heistä noin puolet on Liiketalouden toimipisteen opiskelijoita. Nyt myös liiketalouden opiskelijalla on mahdollisuus saada ylioppilastutkinnon lisäksi lukion päättötodistus. Hän voi suorittaa niin sanotun kolmoistutkinnon: ammatillisen perustutkinnon, ylioppilastutkinnon ja lukion päättötodistuksen.

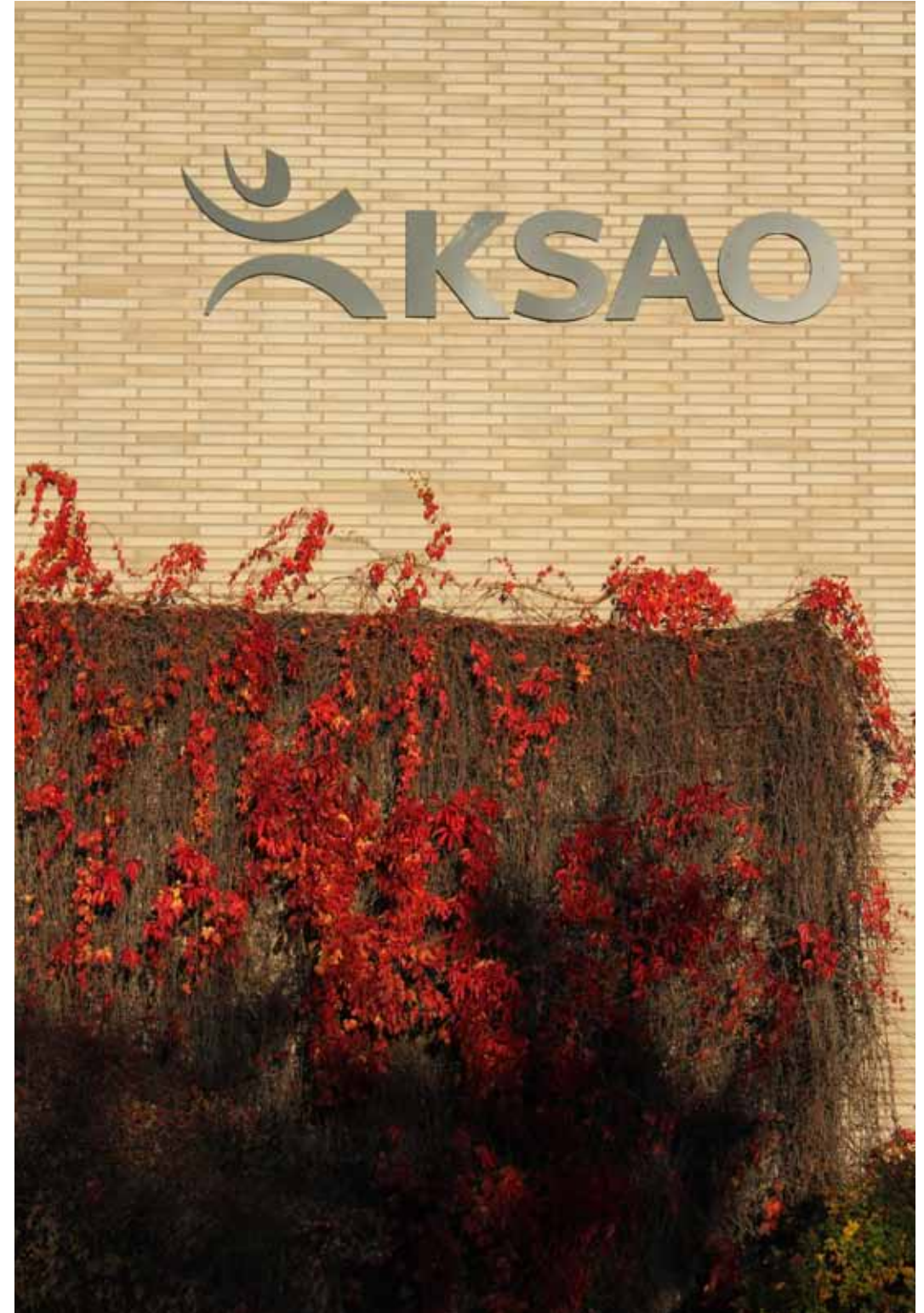
Liiketalousinstituutissa, kuten myöhemmin liiketalouden yksikössä, on kansainvälinen toiminta aktiivista. Kansainväliset työssäoppimisjaksot ovat olleet opiskelijoiden suuressa suosiossa. Kohteita oli vuosikymmenen alussa Venäjällä ja Skotlannissa, myöhemmin tulivat työssäoppimismaiksi USA, Alankomaat, Thaimaa, Turkki, Saksa, Portugali, Espanja, Italia ja Malta. Yhtenä tärkeänä työssäoppimisen rahoituslähteenä toimi EU:n Leonardo da Vinci -hanke. Samoin Kouvolan Seudun ammattiopiston Liiketalouteen on tullut opiskelijoita muun muassa Englannista, Skotlannista, Saksasta ja Venäjältä.

Aikuiskoulutusta Kouvolan liiketalousinstituutti on järjestänyt vuodesta 1998 somistajatutkintoon valmentavaa koulutusta ja tutkintovaatimusten mukaisia näyttöjä. Aikuiskoulutusta on ollut liiketaloudessa vuosittain, mutta sen osuus ei vuosikymmenen alkupuolella kasvanut kovinkaan merkittävästi, mikä johtui eri näyttötutkintojen järjestämissopimusten puutteesta. Näyttötutkintoihin valmentavaa koulutusta on hoidettu, mutta näyttötutkinnot on suoritettu jonkun koulutusorganisaation toimesta. KSAO on kuitenkin linjannut uudestaan aikuiskoulutuksen merkityksen. Odotetun eliniän, eläköitymisiä ja elinikäisen oppimisen viitekehksessä jatkuvan kouluttautumisen tarve kasvaa. Liiketalous on vastannut haasteisiin saamalla liiketalouden alalla oikeudet näyttötutkintoihin tietojenkäsittelyn perustutkinnon ja taloushallinnon ammattitutkinnon osalta. Menossa on myös haku liiketalouden perustutkinnon näyttötutkintojen järjestämisestä.

/// HENKILÖSTÖ

Liiketalousinstituutin henkilöstö pysyi sangen muuttumattomana 2000-luvun alkupuolella. Eläkkeelle jäivät lehtorit Irene Tigerstedt, Aila Pitkänen ja Hilikka Kesiö-Laurila. Myöhemmin eläkkeelle jäivät Larissa Davidila ja Maija Gerlander sekä terveydenhoitaja Heljä Mattinen. Kaikille heille tuli vuosikymmeniä palvelusvuosia Liiketalousinstituutin palveluksessa. Vuositasolla liiketalousinstituutissa toimi reilut 30 lehtoria ja opettajaa.

Uusiksi opettajiksi taloon tulivat vuosikymmenen alkupuoliskolla Helena Lind, Markku Maunula, Mari Paski, Kristina Ström, Pirjo

Katainen ja datanomipuolelle Mikko Puustelli ja Teemu Vinnikka. Suuri poistuma tapahtui keväällä 2007, kun jouduttiin lähtemään Kymen Lukolta väliaikaistiloihin, eikä ollut selvää kuvaa, minne päästään väliaikaistilojen jälkeen. Oppilasmäärän ja sitä kautta opetusryhmien pieneneminen johti siihen, että monien määräraikaisten opettajien viranhoidosopimusta ei jatkettu. Irtisanominen koski monia pitkään palvelleita opettajia. Tämä prosessi oli henkilöstölle raskas pala. Työilmapiiri huonontui erittäin paljon, mikä näkyi selvästi vielä syksyn 2009 työilmapiiriselvityksessä.

Tässä tilanteessa ei varmaankaan ole parempaa ohjenuoraa kuin rehtori Aila Pitkäsen lausunto eläkkeelle jäädessään: "Rehtorin työssä pitää henkilökemiapuolen pelata ja pitää yrittää olla oikeudenmukainen ja tasapainoinen. Ei saa asettua liian korkealle muiden yläpuolelle... eikä saa sulkeutua omaan työhuoneeseen".

Palaaminen tuttuun ja liiketalouden opetusta varten rakennettuun kiinteistöön on tuonut hyvää Liiketalouden toimeliaisuudelle. Henkilöstö pystyy keskittymään olennaiseen eli opetukseen ja sen suunnitteluun. Tulevaisuuden ennakkointihankkeet tuovat suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä työhön.

Kouvolan kaupunki linjasi myös, että toistaiseksi voimassaolevat tuntiopettajain tehtävät on muutettava lehtorin viroiksi. Nykyisen lukuvuoden alkaessa 1.8.2010 ammattiaineiden lehtorin viran saivat Jukka Harju, Jelena Karhu, Lempi Kokkonen, Sirpa Lättilä ja Maritta Pimiä. Syksyn aikana tutkitaan vielä ammattitaitoa täydentäviä aineiden opettajien tehtävien muuttamista lehtorin viroiksi. Syksyllä 2010 liiketalouden henkilöstövahvuuteen kuuluu 26 lehtoria ja opettajaa. Muuta henkilökuntaa talossa on päivittäin 11 henkilöä. Kaikki ovat Kouvolan kaupungin palveluksessa tosin monien eri yksiköiden palkkalistoilla. Muusta henkilökunnasta KSAO:n palkkalistoilla on viisi.

Opiskelijamäärät

Opiskelijamäärät ovat vaihdelleet eri syistä vuosikymmenen varrella. Syksyllä 2007 tapahtui muutto Kasarminmäen väliaikaistiloihin ja muutos näkyy yli sadan opiskelijan vähenemisenä.

Vuosi	Opiskelijamäärä n.	Merkonomi	Datanomi	Matkailuvirkailija
2000	500	93		
2001	500	104		
2002	550	104		
2003	580	69	31	
2004	600	118	33	
2005	540	113	30	15
2006	530	86	17	15
2007	580	82	16	1
2008	470	88	18	17
2009	460	98	22	14
2010	490	68	18	4
Yhteensä	5800	1023	185	66

Matkailuvirkailijan opetusta on järjestetty kaksi vuosikurssia kerrallaan. Joka kolmas vuosi on ollut väli vuosi. Venäjänkielinen merkonomiopetus oli vahvimmillaan vuosina 2000 - 2005, mikä näkyy selvästi valmistuneiden luettelossa. Kuluneen vuosikymmenen aikana on KSAO:sta valmistunut noin tuhat merkonomia, vajaat pari sataa datanomioita ja 66 matkailuvirkailijaa.

Syksyllä 2010 KSAO:n Liiketaloudessa aloitti seitsemän ryhmää, joista neljä merkonomi-, yksi MaMu-, yksi datanomi- ja suunnitteluassistenttiryhmä. Jatkavia ryhmiä oli seitsemän merkonomiryhmää, kolme datanomiryhmää ja kaksi matkailuvirkailijaryhmää. Lisäksi aikuiskoulutuspuolella toimivat taloushallinnon ammattitutkinnon ja tietojenkäsittelyn ryhmät sekä liiketalouden perustutkinnon näyttötutkintoon tähtäävä valmentava koulutus.

KSAO Liiketalouden uusi opetussuunnitelma perustuu ennen kaikkea työelämälähtöisyyteen. Opetuksesta 20 % tapahtuu työpaikoilla. Tuleva merkonomi on osaamisalansa ammattilainen: asiakaspalvelija ja myyjä, kirjanpitäjä, palkanlaskija tai muuten toimiston monitaituri. Alueen työelämän edustajat ovat tervehtineet uudistusta ja odottavat innolla uusia, nuoria, tarmokkaita ja innovatiivisia työntekijöitä yrityksiinsä.

Kauppaopetus on 60-vuotias Kouvolan seudulla. Kauppaopetuksesta on kehittynyt laaja-alainen liiketalouden eri osa-alueista muodostuva koulutusala. Perustehtävä on sama, vaikka opetusmuodot, -tavat ja nimet vaihtuvat.

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULUN LIIKETALOUS

/// AIKAVERTAILUA

”Toimikaa edellyttäen, että valmistatte poikaa huomattavan ja sivistyneen kauppiaan asemaan ja elämään”, evästää varakas kauppias John Bonnyfeather kokenutta alaistaan Tousaint Clairveauxia 1700-luvun lopussa Venetsiassa. Kyse on kauppiaan oppipojan Anthony Adversen valmentamisesta tarvittavin tiedoin ja taidoin liikemiehen uralle.

Kauppias ohjeistaa apulaistaan opetettavista aineista eli esittää opetussuunnitelman, kuten nykyisin sanoisimme, seuraavasti: ”... hyvää ja selvää käsialaa, niin hyvin kirjeiden kuin luetteloiden laatimisessa”. Siis selvästi sen ajan viestintää ja raportointia. Nykyisin me hoidamme homman tietokoneilla, sähköposteilla, kotisivuilla... vaan perustarve viestintään ja raportointiin ei ole mikään parissa vuosisadassa muuttunut.

Edelleen ”...aritmetiikkaa etenkin silmällä pitäen liikkeessä tarvittavaa laskutaitoa”. Nykykielellä puhumme laskentatoimesta, ei siis sekään sen kummempaa. ”... geometriaa sekä sen ohessa tutustumista erilaisiin nostomenetelmiin, takilointiin ja purjehdukseen”. Logistiikkaahan se meille on, eikö totta? ”...maantietoa” – tämä on tänään kansainvälistä markkinointia, ”...kauppahistoriaa niin paljon, että hän ymmärtää liike-elämän synnyn ja tarkoituksen, sopimukset, kauppatavat sekä nykyään voimassa olevan kauppa- ja pörssi liikkeen lait.” – Ei taida tarvita paljon selityksiä; harmi kuitenkin ettei taloushistoriaa opeteta enää juuri missään, tarpeellista sekin yhä saattaisi olla. Ja niin jatkuu opetussuunnitelma, oman aikamme suunnitelmien selvä sukulainen.

Ehkä kuitenkin vielä tässä kannattaa mainita yksi yhteinen ja tärkeä alue, kieliopinnot: "Toivon, että täydennätte hänen taitoaan ranskalaisessa, englantilaisessa, espanjalaisessa ja italialaisessa kauppakirjeenvaihdossa opettamalla hänelle näiden kielten kielioppia; teidän on tarpeen tullessa hankittava asianymmärtävistä apua." Kielitaito oli jo silloin tuiki tarpeellista ja tärkeää, kovin tärkeää myös yhä enemmän kansainvälistyvässä maailmassamme. (Hervey Allen: Anthony Adverse 1935).

Kuten siis huomaamme, liiketoiminnassa tarvittavien tietojen ja taitojen perusta ei vuosisatojenkaan kuluessa ole juuri muuttunut. Kaikki uudeksi väitetty ei loppujen lopuksi ole niin kovin uutta, eikä asia muutu miksikään, jos vanhaan pakkaukseen vaihdetaan uusi etiketti. Mutta vaikka perusta onkin edelleen sama, ei noilla reilun kahdensadan vuoden takaisilla opeilla tänään liikemaailmassa kuitenkaan selviäisi. Vaikka tarpeet ja niihin opastavat oppiaineet pysyisivät, käytännöt on kuitenkin sovellettava aina aikaansa. Muutos syntyy paljolti siitä, kun vanhat asiat tehdään uudella tavalla ja uusien välinein. Vaikka edelleen kauppaa käydään usein samoillakin tuotteilla kuin jo tuolloin, ovat toki tuotevalikoimat runsaasti kasvaneet ja laajentuneet, sekä tavaramäärät ja volyymit niin kotimaan kuin kansainvälisessä kaupassa huimasti lisääntyneet. Tärkeä muutostekijä on myös kasvanut nopeus, liike-elämän muuttuminen yhä kiihtyneemmäksi. Huomattaviksi ja sivistyneiksi kauppiaksi on valmistuttava tämän päivän opein, myös ammattikorkeakoulussa annetuin.

Seuraavassa tarkastellaan hiukan sitä, kuinka viimeisen kymmenen vuoden aikana "aritmetiikan, geometrian ja kieliäkin" avulla Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kouvolan liiketalouden yksikössä nuoria ja vähän vanhempiakin kasvatetaan "huomattaviksi ja sivistyneiksi kauppiaksi" eli liikemaailman eri tehtäviin.

/// AMMATTIKORKEAKOULUKSI

Uuden korkeakoulumuodon, ammattikorkeakoulujen kokeilut lähtivät Suomessa alkuun syksyllä 1991. Kotka oli kokeilussa heti alusta mukana tekniikan, metsä- ja puutalouden sekä merenkulun aloilla, mutta Kouvolassakin puuhailtiin oman ammattikorkeakouluhankkeen parissa. Kun kävi selville, ettei Kymenlaakson suhteellisen pienelle alueelle ollut mahdollista saada kahta ammattikorkeakoulua, onnistuivat kilpakumppanit Kotka ja Kouvola kerrankin yhdistämään voimansa ja niin syntyi Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Sen ensimmäinen lukuvuosi alkoi kokeiluna 1.8.1996 ja toiminta käynnistyi niin hyvin, että väliaikainen ammattikorkeakoulu oli valmis vakinaistettavaksi jo vuonna 1998. Kymenlaakson ammattikorkeakouluun siirrettiin useilta aloilta ammatillisten opintojen korkeimmat asteet, niiden joukossa liiketalouden koulutus niin Kotkassa kuin Kouvolassa. Ammattikorkeakoulut ovat myös vahvasti kansainvälinen korkeakoulumuoto, kumppaneita löytyy monista maista.

Hallinnollisesti ammattikorkeakoulu on osakeyhtiö, Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy. Sen osakepääomasta 51 % omisti Kotkan kaupunki ja loput Kouvolan seudun kuntayhtymä. Vaikka alku sujui hyvässä yhteisymmärryksessä, myöhemmin KyAMK:n rakenteita kehitettäessä vahvaa sisäistä kädenvääntöä etelän ja pohjoisen välillä on kyllä edelleenkin veljellisessä hengessä käyty.

Vanhan vuosituhannen neljä viimeistä vuotta eli uuden ammattikorkeakoulun ensimmäiset vuodet olivat uuteen totuttelemista, ehkä linjojen hakemistakin, mutta hyvin ammattikorkeakoulun toiminta käynnistyi. Siinä auttoi ammattitaitoinen henkilökunta, joka sai valita, jatkoiko ammattiopiston puolella vai siirtykö ammattikorkeakouluun. Siirtyjiä oli riittävästi, joten tyhjistä ei tarvinnut lähteä rakentamaan.

Uuden vuosituhannen ensimmäinen vuosikymmen taas on ollut toisaalta vakiintumisen ja toisaalta vahvan kehityksen ja jatkuvan muutoksen aikaa. Nyt vuosikymmenen päättyessä ammattikorkeakoulut ovat taas uuden murroksen edessä. Ammattikorkeakoululaitosta tiivistetään, koulujen yhdistymisiä on jo tapahtunut. Pyrkimys on kohti isompia yksiköjä. Vähintäänkin ammattikorkeakoulujen keskinäistä yhteistyötä tulee kehittää ja opetusohjelmien päällekkäisyyksiä karsia. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun yhteistyö etenkin Mikkelin ammattikorkeakoulun kanssa on jo lupaavasti oraalla ja enteilee entistäkin vahvempaa tulevaisuutta. Valtiovaltakin on yhteistyön huomannut ja selvällä kehittämisrahalla palkinnut.

Seuraavassa keskitytään nimenomaan KyAMK:n liiketalouden Kouvolan yksikköön, vaikka se tietysti aina toimiikin kiinteässä yhteydessä koko Kymenlaakson ammattikorkeakouluun. Monissa kohdin ammattikorkeakoulusta puhuttaessa tarkoitetaan nimenomaan KyAMK:n Kouvolan liiketalousyksikköä.

/// KOUVOLAN KANSAINVÄLISIN TYÖPAIKKA

Huipulla

Kymenlaakson ammattikorkeakoulua perustettaessa Kouvolan liiketalouden ja ulkomaankaupan instituutin rehtorina toimi Olli Mikkilä. Hän oli askaroinut tarmokkaasti ammattikorkeakoulu-hankkeen parissa. Ammattikorkeakoulun saatteli matkaan rehtorina kotkalainen Erkki Ojanen. Olli Mikkilä nimitettiin uuden KyAMK:n palvelualojen rehtoriksi. Kouvolan liiketalouden osaston johtajana oli tuolloin eli vuoden 1996 – 1997 Kaija Liski. Olli Mikkilän siirryttyä jo vajaan vuoden kuluttua Tampereelle, hänen paikkansa palvelusektorirehtorina peri Kaija Liski. Vuodesta 2002 hänestä tuli KyAMK:n vararehtori ja samalla varatoimitusjohtaja, ja hän hoiti sitä eläkkeelle siirtymiseensä asti eli vuoden 2003 loppuun.

Kun Kaija Liski nimitettiin ammattikorkeakoulun palvelusektorirehtoriksi, Kouvolan liiketalousosaston osastonjohtajaksi siirtyi Markku Puustelli. Kun uusi organisaatio, jossa yhdisteltiin toimialoja, astui voimaan 1.8.2007, Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialajohtajaksi nimitettiin Raimo Pelli muotoilusta ja Markku Puustelli sai liiketalouden osaamisalapäällikön vakanssin. Molemmat edellä mainitut jatkavat edelleen viroissaan.

Mr. Liiketalous (AMK) Markku Puustelli

”Aluksi oli aika rankkaa ja oli sellainen tunne, että jouduin toimimaan varsin yksin”, toteaa KyAMK:n liiketalouden osaamisalapäällikkö Markku Puustelli. ”Vaikka eihän tässä yksin ole tarvinnut toimia, olihan tukenani ollut erinomaista työtä tekevä liiketalouden henkilökunta. Tilannetta helpotti osaltaan myös vuonna 2002 Kotkan ja Kouvolan liiketalouden osastojen yhdistäminen liiketalouden ja hallinnon toimialaksi, jolloin sain tuekseni, rinnalleni johtoryhmän.” Markku Puustellista tuli tuolloin osastonjohtajasta toimialajohtaja.

Varsin pian Kymenlaakson ammattikorkeakoulun toiminnan käynnistyttyä sen matematiikan ja tilastotieteen lehtorista tuli Kouvolan liiketalousosaston osastonjohtaja. Olli Mikkilän lähtö ammattikorkeakoulusta laukaisi ketjureaktion, jonka seurauksena Markku Puustellista tuli Kouvolan liiketalousosaston johtaja. Siitä asti hän on eri vakansseilla ammattikorkeakoulun liiketaloutta luotsannut eli 2003 – 2007 liiketalouden toimialajohtajana, ja kun liiketalous sekä media ja muotoilu 2007 yhdistettiin kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialaksi, Markku Puustelli jatkoi liiketalouden osaamisalapäällikkönä.

Kuten osaamisalapäällikkö toteaa, alku oli raskasta. Se oli kovaa aikaa, todellista uudisraivaajan työtä, ei vaan osastonjohtajalle vaan myös opettajakollegoille. Ammattikorkeakoululle ei

ollut olemassa mitään valmista mallia, jota soveltaa. Kaikki oli rakennettava perustasta lähtien. Luotiin uutta. Siinä oli vain innovoitava, kuten nykyisin sanoisimme. Monet Kouvolaossa tehdyt ratkaisut on otettu käyttöön muuallakin ammattikorkeakouluissa. Ja onnistuttiinhan siinä, vaikka joskus hankauksia sattuihin. Ilman osaavaa ja yhteistyökykyistä opettajakuntaa ei olisi onnistuttu luomaan tällaista vahvaa liiketalouden osaamisalaa, mikä se nyt Kasarminmäen kampuksella on. Enää ei kysellä, mikä ihmeen ammattikorkeakoulu, vaan siitä on tullut arvostettu laitos koulutuskentässä.

Markku Puustelli ei alun perin ole liiketaloustieteilijä, mutta sai tuntuman kaupalliseen maailmaan verraten varhain. Vuoden 1966 ylioppilas suoritti varsin ripeään tahtiin filosofian maisterin tutkinnon Helsingin yliopistossa pääaineinaan matematiikka ja tilastotiede. Jo 1971 hänet löydetään Helsingin kauppakorkeakoulun talousmatematiikan ja tilastotieteen assistenttina. Tällä kaudella hän myös auskultoivat Suomen liikemiesten kauppaopistossa.

Seurasi kansainvälisen kokemuksen hankkimisreissu eli kolmen vuoden vierailevan luennoijan pesti Zambian yliopistossa Lusakassa. Sitten seurasi paluu juurille Elimäelle perheen maatilaa hoitamaan, vaan opetus veti ja niinpä hänestä tuli Kouvolan liiketalouden ja ulkomaankaupan instituutin matematiikan ja tilastotieteen lehtori, josta siis siirtyi monien kollegojensa tavoin uuteen ammattikorkeakouluun.

Puustellien perheestä löytyy myös asiantuntevaa seuraa, sillä Markun puoliso Ulla Puustelli on johtanut KyAMK:n liiketalouden kansainvälistä toimintaa. Pariskunta on tehnyt yhdessä myös muutamia julkaisuja.

Markku Puustelli on rauhallinen, hötkyilemätön johtaja, joka on johtanut joukkonsa rasittavienkin muutosprosessien läpi, vaikeidenkin ongelmien ohi. Talouskin on tuottanut joskus harmia, mutta ”asioilla on tapana järjestyä”, tuumaa Mr. Liiketalous (AMK). Hän on kylmähermoinen mies. Johtuneeko se siitäkin, että hän on myös avantouimari, ja harrastaa lajia muutaman opettajakollegansa kera.

Osaamisalapäällikön suhtautuminen opiskelijoihin on kautta ammattikorkeakoulun ajan ollut reilua. Asioihin on puututtu silloin, kun on aihetta, mutta pyydettyäessä on myös osallistuttu opiskelijoiden moninaisesti rientoihin. Arvostus on molemminpuolista.

Kymenlaakson ammattikorkeakoululle ja sen liiketalouden sektorille on ollut onneksi, että Markku Puustelli on tuonut työhön pitkäjännitteisyyttä ja vakautta. Kyllä häntä voi perustellusti tituleerata Mr. Liiketalous (AMK) arvonimellä.

Tutkimusjohtajat ja aluekehitys

Yksi laissakin määritelty tehtävä ammattikorkeakouluille on alueellinen kehittäminen. Tätä johtamaan ammattikorkeakoulut palkkaavat määräaikaista tutkimusjohtajia. Ensimmäinen Kouvolan liiketalouteen sijoitettu tutkimusjohtaja oli Jari Handelberg, joka aloitti syksyllä 2001 työnsä yrittäjyyskasvatuksen ja -tutkimuksen yliopettajana. Tutkimusjohtaja Erkki Hämmäläisen alueena taas oli logistiikka, erityisesti rautatilogistiikka Innorail-hankkeen puitteissa. Innorail Instituutissa kurssitettiin Kouvolassa esimerkiksi Trans Siperian radan asemapäälliköjä. Tutkimusjohtaja Seppo Rainisto keskittyi markkinointiin ja erityisesti merkkituotejohtamiseen. Hän veti myös Brändihankeen nimellä kulkeneen koulutusprojektin paikallisille yrityksille merkkituoteistamisesta. Peter Zashvili tuli 2008 tutkimuspäälliköksi painopistealueenaan Venäjä.

Aluekehitystehtävää Kouvolan liiketalous on pyrkinyt täyttämään suorittamalla erilaisia alueellisia tutkimuksia opiskelijajoin. Esimerkiksi keväällä 2006 IB-koulutusohjelman johtaja Ulla Puustellin johdolla tutkittiin asenteita ulkomaalaisia kohtaan Kotkassa ja Kouvolassa. Kouvolassa oltiin selvästi kriittisempiä kuin Kotkassa.

Aluekehityksen piiriin kuuluvat myös erilaiset seminaarit ja julkiset luentosarjat. Mainittakoon tästä KyAMK:n Studia Professionalia esitelmäsarjaan kuuluneet ”Rahaa ja rakkautta – Brändin voima” luennot lokakuussa 2007. Luennoijina olivat kansainvälistikin tunnettu muotoiluguru Ristomatti Ratia ja korkeakoulun omasta väestä Kata Lyytikäinen ja Seppo Rainisto.

Opiskelijat

Ammattikorkeakoulussa opiskelijoiden aloituspaikat on etukäteen määrätty koulutusaloittain. Opiskelijat osallistuvat valintakokeisiin, joiden perusteella valinnat suoritetaan. KyAMK:n Kouvolan liiketaloudessa ei koskaan ole ollut vaikeuksia saada aloituspaikkoja täytettyä. Alkuvuosina huomiota kiinnitettiin kuitenkin opintonsa keskeyttäneiden kohtalaiseen suureen määrään. Syytä oli ilmeisesti useampia. Opiskelijat eivät oikein vielä tienneet, mikä se sellainen ammattikorkeakoulu on korkeakoulukentässä ja opiskelupaikkaa käytettiin usein ”varalaskupaikkana”, jos muualle ei ollut onnistuttu pääsemään. Vuosien varrella ammattikorkeakoulujen arvostus on noussut ja ne ovat vakiinnuttaneet tärkeän roolinsa nuorten koulutuskentässä, jolloin myös keskeyttämisprosentti on pienentynyt. Liiketalousopintojen tradenomi on nykyisin arvostettu opiarvo.

Keskeytyksiä aiheutui myös ammattikorkeakoulun suhteellisen tiukasta opiskelutahdista. Opiskelu-aika on kolme ja puoli vuotta plus yksi vuosi, johon voi anomuksesta saada perustelluin syin vuoden jatkoajan. Siis ”iki-amkilaista” ikiteekkareiden malliin ei tällä koulutussektorilla pääse syntymään. Kun julkisuudessa puhutaan opiskelu-aikojen lyhentämisestä ja nopeammasta astumisesta työelämään, ammattikorkeakouluja se ei juurikaan koske.

KyAMK:n liiketaloudessa myös tartuttiin ilmiöön tarmokkaasti. Jos viivästymisiä opiskelijan opintosuorituksissa alkaa ilmetä, opinnonohjaus puuttuu tilanteeseen. Opinto-ohjaaja Jaakko Janhusen kannustava ja rohkaiseva ohjaus on tuottanut hyviä tuloksia Kouvolassa. Keskeytysten vähentämiseen on myös taloudelliset perustelunsa. Tuleehan ammattikorkeakoulujen opiskelijatuloista 30 % suoritettujen tutkintojen ja 70 % aloituspaikkojen perusteella.

Opiskelijoita on Kouvolan liiketaloudessa riittänyt, kuten seuraava tilasto kertoo:

Vuosi	Liiketalouden opiskelijat	
	Kouvolassa	Valmistuneet
2000	587	72
2001	518	107
2002	634	111
2003	596	133
2004	622	92
2005	594	111
2006	609	98
2007	662	119
2008	661	100
2009	640	116
Yhteensä		1059

(lähde: Opintotoimisto / Irmeli Kyrö)

Tilasto osoittaa, että vuosikymmenessä KyAMK:n Kouvolan liiketalouden yksikkö on tuottanut reilut tuhat ”huomattavaa ja sivistynyttä kauppiasta” Suomen ja kansainvälisen liike-elämän palvelukseen.

Opintoja vieraalla kielellä

Jo liiketalousinstituutissa oli englanninkielistä, tutkintoon johtavaa opetusta vuodesta 1993. Oli luonnollista, että opetus jatkui heti myös ammattikorkeakoulun puolella. International Business kuului niin Kotkan kuin Kouvolan toimipisteiden ohjelmaan. Kotkassa suuntautumisvaihtoehto oli International Marketing. Kouvossa taas suuntautumisopinnot kulkivat nimellä International Trade. Koulutusohjelmajohtajana englanninkielisessä opetuksessa on lähes koko ajan toiminut Ulla Puustelli. Muistettakoon kuitenkin, että opiskelijoiden enemmistö täälläkin oli alussa suomalaisia. Myöhemmin ulkomaalaisten opiskelijoiden osuus on kasvanut. KyAMK on suomalainen koulu, vaikka siellä myös englanniksi opiskellaan.

Vieraskieliset opiskelijat jaetaan kahteen eri kategoriaan: tutkinto-opiskelijat ja vaihto-opiskelijat. Tutkinto-opiskelijoiden tavoitteena on suorittaa Bachelor's Degree in Business Administration (BBA = Bachelor of Business Administration), kuten tradenomin tutkintoja englanniksi kutsutaan.

Kun ammattikorkeakoulun jatkotutkinnot tulivat mahdolliseksi, myös Kouvolaan saatiin englanninkielinen ylempi amk-koulutusohjelma International Business Management, joka johtaa Master of Business Administration –tutkintoon. Tämä tutkinto antaa samat kelpoisuudet tehtäviin ja toimiin kuin yliopistojen maisteritutkinnot. Ensimmäiset opiskelijat aloittivat syksyllä 2007 ja ohjelmaa johtaa Ari Lindeman. Ensimmäiset ylemmät amk-tutkinnot (MBA:t) valmistuivat jouluna 2009.

Vaihto-opiskelijat ovat kaikki ulkomaalaisia ja saapuvat Suomeen vähintään kolmeksi kuukaudeksi, käytännössä koko lukukaudeksi tai myös koko lukuvuodeksi. Vastaavasti joku kouvolaalainen liiketaloustieteilijä lähtee vaihtariksi ulkomaille. Molemmilla on mahdollisuus suorittaa omiin opintoihinsa kuuluvia kursseja ja aina vieraassa kulttuurissa opiskelu on rikastuttava, avartava ja eri kulttuureja paremmin ymmärtämään opettava kokemus. Myös opintoihin kuuluvaa pakollista harjoittelua suoritetaan yhä useammin ulkomailla, ja näin tekee myös osa suomenkielisten koulutusohjelmien opiskelijoista.

Ranska, Saksa, Tsekki, Venäjä, Espanja, Itävalta, Latvia, Liettua, Kiina, Puola, Italia, Kreikka, Bangladesh, Nigeria,... – ei, ei tässä luetteloita YK:n jäsenvaltioita, vaan kerrotaan, mistä maista Kouvolan liiketaloudessa on tänä vuonna 2010 opiskelijoita joko tutkintoon tähtääviä tai lyhyemmäksi aikaa eli vaihtoon saapuvia. KyAMK:n liiketalouden osaamisala onkin yksi Kouvolan kansainvälisimmistä työpaikoista!

Myös opettajavaihtoa harjoitetaan ammattikorkeakoulujen kesken. Kouvolaalaisia opettajia on ollut esimerkiksi Kreikassa, Saksassa, Ranskassa, Tsekissä, Unkarissa ja Venäjällä. Samoin Kouvossa on käynyt opettajia monista yhteistyökorkeakouluista.

/// ORGANISAATIO ELÄÄ

Ammattikorkeakouluun kuuluu olennaisena nopealiikkeisyys, siis ajan seuranta ja sopeutuminen muutoksiin sekä läheinen yhteys työelämään ja sen vaatimuksiin mukautuminen. Tämä edellyttää jatkuvaa muuttumista, jotta emme tänään opettaisi huomisen päättäjille eilispäivän taitoja. Tätä on voitu hoitaa esimerkiksi kurssitarjonnan avulla: poistetaan opintojaksoja, jotka eivät enää ole ajankohtaisia ja toisaalta lisätään opintojaksoja esiintyvien tarpeiden perusteella.

2000-luvun ensimmäisinä vuosina liiketalouden toimialalla tarjottiin Kouvolassa International Business, kansainvälisen kaupan, liiketalouden ja tietojenkäsittelyn koulutusohjelmia. Kansainvälisen kaupan erikoisalue oli Venäjän kaupan suuntautumisvaihtoehto. Jo opiston aikana 1973 Kouvolassa oli aloitettu idänkaupan erikoisopetus ja ammattikorkeakoulun syntyessä tietotaito siirtyi koulutusohjelmajohtaja Soili Lehto-Kylmäsen ja hänen opettajakollegojensa mukana ammattikorkeakouluun. Mainittakoon, että syksyllä 2006 Kymenlaakson ammattikorkeakoulu solmi yhteistyösopimuksen Pietarin Valtiollisen Kuljetusyliopiston kanssa (St. Petersburg State Transport University). Samoin KyAMK:lla on muitakin korkeakoulupartnereita Pietarissa, joiden kanssa käydään vilkasta opettaja- ja opiskelijavaihtoa. Koulutusohjelmien uudelleen organisoinnin seurauksena tietojenkäsittelyn koulutusohjelma päätettiin lopettaa 2006. Viimeinen tietojenkäsittelyn ryhmä aloitti opintonsa iltaopintoina tammikuussa 2007.

Koko opetusohjelmaa ja suuntautumisvaihtoehtoja voidaan myös kehittää ajan tarpeita vastaamaan. Niinpä ammattikorkeakoulun Kouvolan liiketaloudessa on koulutettu talous- ja velkaneuvoja erikoistumisopintoina. Oikeustradenomeja alettiin kouluttaa syksystä 2006. Tämän suuntautumisvaihtoehtoon suunnittelusta vastasi Päivi Ollila oikeusministeriön aloitteesta. Julkishallinnon suuntautumisvaihtoehtossa koulutetaan kaupunkien, kuntien ja julkisyhteisöiden asiantuntijoita.

Tammikuussa 2009 alkoi uusi johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma, joka paketoi yhteen kielet, kulttuurin ja viestinnän. Sen suunnittelutyöstä vastasivat ammattikoulun lehtorit Päivi Korhonen, Hannele Lappalainen ja Ansa Räättäri. Tämä koulutusohjelma on toinen Suomessa Haaga-Helian ammattikorkeakoulun lisäksi.

Aikuisopetus on myös ollut mukana alusta lähtien, ja se tapahtuu pääasiallisesti iltaopetuksena. Mutta myös monimuoto-opetusta, jossa painotus on virtuaaliopinnoissa, on lisätty. Tammikuussa 2009 alkoi aikuisopiskelijoille kansainvälisen kaupan koulutusohjelma, joka toteutettiin pääosin virtuaalisena. Ammattikorkeakoulun alkuvuosina oli mahdollisuus täydentää aiemmat opistotason merkonomiopinnot tradenomin tutkinnoksi. Näiden täydennysopintojen ohjelmat ovat jo päättyneet.

Vuonna 2002 Kouvolan ja Kotkan liiketalouden osastot yhdistettiin liitetetalouden toimialaksi, joka kuitenkin toimi kahdella eri paikkakunnalla. Toimialan johtajaksi tuli Markku Puustelli.

Jo lukuvuoden 2000 – 2001 aikana panostettiin toimialan opetussuunnitelman kehittämiseen benchmarking-menetelmällä. Suureen muutokseen ei silloin tuntunut olevan tarvetta, mutta joitakin rakenteellisia muutoksia ja ajantasaistamista silti suoritettiin.

Suurempi opetussuunnitelmauudistus tapahtui 2005, ja se perustui ydinaineanalyysiin yrityselämän ja myös opiskelijoiden kanssa. Uusi opetussuunnitelma ja uudet opetusmenetelmät astuivat voimaan lukuvuoden 2006 – 2007 alussa. Opinnoista rakennettiin suurempia kokonaisuuksia ja koulutusta pyrittiin entistä enemmän nivomaan todellisiin yritysympäristöihin. Siirryttiin niin sanottuun moduuliopetukseen, tiimityöskentelyyn ja myös verkko-oppimisympäristö Moodle tuli mukaan. Tietotekniikkaa hyväksikäyttäviä virtuaaliopintoja on kehitetty jatkuvasti.

Lukuvuotta 2006 - 2007 leimasi myös valmistautuminen koko ammattikorkeakoulun suureen organisaatiouudistukseen, jossa ammattikorkeakoulun osastoja yhdisteltiin ja keskitettiin. Vuonna 2007 liiketalouden sekä muotoilun ja median toimialat yhdistettiin kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialaksi. Suurin osa Kotkan liiketalouden opetuksesta siirrettiin Kouvolaan, ja Kotkaan jäi liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelma merenkulun ja logistiikan osaamisalalle.

Uusinta uutta 2010 alkavan uudella vuosikymmenellä niin liiketalouden kuin koko ammattikorkeakoulun piirissä on nyt Opimisen ja osaamisen tuottamisen ekosysteemi (Learning and Competence Creating Ecosystem – LCCE). Siinä pyritään yhdistämään ammattikorkeakoulun opetus- ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta toimivaksi ja jatkuvasti toimintaa rikastuttavaksi kokonaisuudeksi. LCCE:n puuhamiehenä ammattikorkeakoulussa on toiminut tutkimusjohtaja Pasi Tulkki. LCCE toi Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalle vuonna 2009 opetuksen laatupalkinnon.

Kuten on jo tullut esille, opiskelijavaihto on tärkeä osa kansainvälistä korkeakoulumaailmaa. Jo lukuvuoden 2000 - 2001 vuosikertomuksessa osastonjohtaja Markku Puustelli mainitsee, että opiskelijavaihdossa alkoi vakiintua ECTS-järjestelmä. European Credit Transfer Systemin tarkoituksena on, että opiskelija voi lukea vaihdon aikana suoritettut opinnot aiempaa helpommin hyväkseen kotikoulussaan. Tämä johti myös siihen, että opintoja siihen asti mitanneet opintoviikot (ov) vaihdettiin syksyllä 2005 ECTS opintopisteiksi (op). Yksi opintoviikko vastaa uudessa järjestelmässä puoltatoista opintopistettä. Samalla tutkintojen keskinäinen kansainvälinen vertailu helpottui ja tutkintojen vastavuoraisuus eri maissa selkiintyi.

Toimitilat

Ammattikorkeakoulua perustettaessa kunnat luovuttivat aiemmat koulukiinteistöt korvauksetta ammattikorkeakoulun käyttöön, kuitenkin ehdolla, että mikäli ammattikorkeakoulu luopuu tiloista, ne palautuvat aiemmalle omistajalle. Niinpä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kouvolan liiketalousosasto sai toimitiloikseen Salpausselänkadun varrella olevan aiemmin Kouvolan liiketalouden ja ulkomaankaupan instituutin kiinteistön. Siinä suoritettiin toimintaedellytyksiä parantava peruskorjaus vuonna 2000. Tilat olivat erinomaiset auditorioineen ja tietokoneiluokkineen. Kun eräältä pääsykokeeseen saapuneelta helsinkiläiseltä kysyttiin, miksi hän haluaa tulla opiskelemaan liiketaloutta juuri ammattikorkeakouluun Kouvolaan, hän levitti kätensä ja sanoi: "Kun astuin ovesta koulun avaraan, viihtyisään aulaan, koin heti ja vahvasti, että tänne minä kuulun."

Kuitenkin, kun Helsingin yliopiston käännöstieteen laitoksen toiminta Kouvolassa päättyi ja se muutti Helsinkiin, tarjoutui mahdollisuus hankkia Kasarminmäeltä päärakennus, niin sanottu entinen Pitkäkasarmi, ja kirjastorakennus ammattikorkeakoulun käyttöön. Kaupat tehtiin. Kouvolan seudun ammattiopiston liiketalous taas pääsi syksyllä 2009 palaamaan "entiseen kotiinsa" Salpausselänkadulle. KyAMK:n liiketalous muutti Kasarminmäelle kesällä 2009 tehdyn remontin jälkeen.

Ratkaisu palveli samalla ammattikorkeakoulun tarvetta keskittää toimintaa myös fyysisesti. Aiemmin toiminta oli hajallaan ympäri kaupunkia. Kasarminmäellä oli jo aiemmin KyAMK:n viestinnän koulutus niin sanotussa Mediakasarmissa, joka oli entinen sotilassairaala. Nyt Kasarminmäelle voitiin keskittää myös muotoilu ja liiketalous sekä yhteinen kirjasto. Muutto tosin ei sujunut täysin ilman lisärakentamista. Vaikka uudet tilat olivatkin hyvässä kunnossa, myös korjauksia jouduttiin suorittamaan. Investoinnit Kasarminmäen kunnostamiseen ja rakentamiseen nousivat 27 miljoonaan euroon.

Liiketalous muutti uusiin tiloihin syksyllä 2009 ja muotoilu pääsi samaan rakennukseen seuraavana syksynä 2010. Lisärakennus Paja, jossa on muotoilun ja restauroinnin vaatimia työpajoja eri materiaalin käsittelyä varten sekä siihen yhdistetty kahvila ja näyttelytilat, valmistui kesällä 2010. Kasarminmäelle on nyt muodostunut näyttävä, viihtyisä ja tehokas kampus Kymenlaakson ammattikorkeakoululle.

Taloudessa aaltoilua

Vanha vuosituhat päättyi Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa suotuisissa taloudellisissa merkeissä. Vuoden 1999 tilinpäätös osoitti 2,6 miljoonan markan eli noin 430 000 euron tulosta. Se kohdistettiin silloin tarpeellisiin investointeihin. Vaikeampia aikoja oli kuitenkin edessä, sillä vuoden 2001 tulos oli enää vajaat 60 000 euroa, ja sitten menttiin jo tappiolle. Vaikka nämä ovat korkeakoulun yhteisiä lukuja, eikä liiketalous suinkaan ollut suurin syyllinen tilanteeseen, vaan se syntyi pääasiassa muilla toimialoilla, ei kireä taloudellinen tilanne voinut olla heijastumatta myös Kouvolan liiketalouden yksikköön. Tuo muutaman vuoden jakso 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen puolivälissä lienee ankarin, minkä osaston johto ja henkilökunta tähän mennessä on joutunut kokemaan. Onneksi johtajana oli juuri Markku Puustelli. ”Yleensä asioilla on tapana järjestyä”, rauhoitteli osastonjohtaja.

Tilanne kirkastui pian. Jo vuoden 2005 tilinpäätös toi helpotavia näkymiä. Kun vuodelle oli budjetoitu 365 000 euron tappio-

ta, syntyikin 295 000 euroa voittoa. Taisi olla hyvä valinta, kun KyAMK:n rehtoriksi Erkki Vuorelan jälkeen 2005 tuli vankan liikelämän kokemuksen omaava Ragnar Lundqvist.

Jatkoa on seurannut: vuonna 2007 kirjattiin voittoa 734 358 euroa, vuotta myöhemmin 962 764 euroa ja viime vuodelta 2009 tulos oli 1 847 943 euroa plussalla. Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy ei jaa osinkoja osakkailleen, vaan tuotto sijoitetaan toiminnan kehittämiseen. Ei tietysti ollut huono asia sekään, että säästöjä oli kertynyt, kun KyAMK aloitti historiansa suurimman investointiohjelman: Kotkan toimitilojen kunnostamisen sekä Kouvolan Kasarminmäen rakentamisen. Kouvolan liiketalous luonnollisesti hyötyy koko ammattikorkeakoulun taloudellisesta menestymisestä ja on osaltaan sitä luomassa.

Yhteistyö yritysten ja ympäristön kanssa

”Ammattikorkeakoulu toimii tyhjiössä”, julisti Kymen Yrittäjien toimitusjohtaja lehtihaastattelussaan keväällä 2003 ja jatkoi vielä: ”Pieniä ja keskusuria yrityksiä ei noteerata”. Lausunto hämmästytti ammattikorkeakouluväkeä, ja kun asiaa yhdessä yrittäjien kanssa pohdiskeltiin, tultiin siihen tulokseen, ettei asia ole ihan näinkään, vaikka parantamisen varaa löytyy. Yritykset eivät tunneneet tarpeeksi niitä mahdollisuuksia, joita yhteistyöhön ammattikorkeakoulun kanssa oli jo heti toiminnan alettua. Näkyvyyden ja tietämyksen levittämisen tarvetta kyllä ilmeni. Tosin toimitusjohtajalta oli jäänyt huomaamatta esimerkiksi, että jo vuodesta 2000 KyAMK oli järjestänyt Work Expo -tapahtumia, joissa koulutuksesta kerrottiin. Vuonna 2008 Work Expo laajeni rekrytointimessuiksi, joilta yrittäjät ja muut työnantajat voivat käydä palkkaamassa palvelukseensa pian valmistuvia nuoria taitajia.

Vuoden 2006 vuosikertomuksessa Markku Puustelli voikin tyytyväisenä todeta, että yhteistyötä tehtiin lähes sadan yrityksen kanssa. Myös niin sanottujen hankkeistettujen opinnäytetöiden, joita tehdään yrityksille toimeksiantoina yritysten omista aiheista, määrä nousi kiitettävästi. Tahtoo vain olla niin, että tieto työstä, jota opiskelijat suorittavat yhdessä yritysten kanssa, jää kahdenkeskiseksi ja usein korkeakoulun seinien sisäpuolelle. Tosiasia kuitenkin on, että ammattikorkeakoulussa on yrittäjälle ystäviä.

KymiDesign&Business on Kasarminmäellä toimiva palvelukeskus, joka varsin monipuolisesti pystyy auttamaan alueen yrityksiä niiden pulmissa tai tiedontarpeessa. Opiskelijat tuottavat asiantuntevan opettajakunnan johdolla palveluja. Se on samalla opiskelijoille hyvää käytännön harjoitusta. On hienoa, kun yritys elämä on yhä paremmin oppinut tien ammattikorkeakouluun, jopa niin että kaikkia tarjottuja töitä ei ole voitu vastaanottaa aikataulullisista syistä. Muistettakoon, että opintoihin mukautetut tehtävät vievät totuttua enemmän aikaa.

Virallista ja epävirallista opiskelijaelämää

”Kouvolan kansainvälinen työpaikka” tarjoaa mielenkiintoisia kontakteja niin opintoihin liittyvinä kuin vapaaehtoisina opiskelija-aktiiviteetteina. Eräs tällainen on kansainvälinen yrityspeli International Workshop, joka vuonna 2008 järjestettiin jo yhden kerran paikkana Sveitsi ja Italia. Edellisenä vuotena se alkoi Singaporesta ja päättyi Bangkokiin ja sitä edellisenä isäntänä taas toimi Fachhochschule Südwestfalen Hagenissa, Saksassa. Muuten Hagen oli vanhan Kouvolan ystävyyskaupunki ennen suur-Kouvolan syntyä ja sinne oli liiketalousinstituutillakin pitkään jatkunut harjoitteluvaihtosuhde. Kouvolan liiketalouden opiskelijat ovat olleet yrityspelissä mukana jo vuodesta 1998 Belgiassa. International Workshop oli vuonna 2004 Suomessa KyAMK:n järjestämänä. Lehtori Ulla Puustelli on vastannut yrityspeliProjektista alusta alkaen.

Paitsi yrityspeliä, johon tietysti valmentaudutaan huolella ja jossa päästään testaamaan siihen asti opittua ja omaksuttua, opiskelijoilla on mahdollisuus solmia suhteita monen eri maan kollegoihinsa. On illanviettoja ja kulttuuriohjelmaa. Ken ymmärtää ylläpitää näin syntyneitä kontakteja, niistä saattaa olla arvaamattomasti hyötyä joskus myöhemmin uralla.

Opiskelijat ovat myös toimineet messujen suunnittelijoina ja toteuttajina. Kouvolan Rak-messujen kanssa on yhteistyötä ollut paljon ja veivätpä liiketalouden, muotoilun ja viimeksi myös viestinnän opiskelijat yhteistyönä Kouvolan Innorailin kahdesti eli 2006 ja 2008 Berliiniin suurille InnoTrans-rautatiemessuille.

Nykyopiskelijat matkailivat muutenkin varsin paljon. Esimerkiksi kielten lehtori Päivi Korhonen on vinyt ranskan kielen opiskelijansa Pariisiin ja espanjan opiskelijat Espanjaan. Myös Brysselissä on vuosittain pidetty intensiivikurssi, ja tietysti Pietarissakin vierailaan.

Kouvolan liiketaloudessa on myös tapana viettää kansainvälistä päivää, englanniksi International Day. Silloin tänne saapuneet ulkomaalaiset opiskelijat esittelevät kotimaitaan ja niiden kulttuuria. Ulkomaalaiset opiskelijat taas viedään vuosittain Kouvolaan Lappiin kokemaan kaamoksen ihmeellisyyttä poroineen, revontulinneen ja joulupukin pajoineen.

Opiskelijoiden omista aktiiviteeteista mainittakoon Itsenäisyyspäivän juhlapäivälliset, Independence Dinner Gala. Juhla on nuorten kaunis kunnianosoitus itsenäiselle isänmaalle. Sekin on jo perinne, joka on järjestetty kymmenkunta kertaa. Myös opettajakunta ja muu henkilökunta osallistuu juhlaan runsaslukuisena. Paikalla on aina arvovaltaisia puhujia. Vanhan Kouvolan edustajana on esiintynyt kaupunginjohtaja Aimo Ahti useammankin kerran.

Vuonna 2006 juhlapuheen piti prikaatikenraali Jukka Pennanen ja 2008 entinen EU-parlamentaarikko Mikko Pesälä. Ja lopuksi on tanssia kuin linnanjuhlissa ikään. Tämä on juhlapukujuhla, daamit pitkissä iltapuvuissaan ja herroilla tumma juhlapuku. Samalla sekini on hyvää harjoittelua, sillä varmasti monet tulevista ”huomattavista ja sivistyneistä kauppiasta” kohtaavat vastaavanlaisia tilaisuuksia myöhemmin elämänsä varrella.

Nuoret keksivät ja jaksavat kaikenlaista, mutta mainittakoon vielä yksi kouvolaalainen perinne, josta aiemmin vastasivat Helsingin yliopiston käännöstieteenlaitoksen opiskelijat. Se on Unton lakitus eli Kuntotalon edessä olevan kirjailija Unto Seppäsen patsaan lakittaminen vapunaattona. Perinne ei katkennut, kun yliopistolaiset kaupungista karkasivat. Vuonna 2009 Helsingin yliopiston käännöstieteenlaitoksen opiskelijat siirsivät perinteen KyAMK:n opiskelijajyhdistys Klaanille, joka lakitti Unton ensimmäisen kerran vappuna 2010. Heidän ansiotaan siis on, etteivät Kouvolan perinteet tältäkö osin päässeet köyhtymään.

Insider

Erikseen kannattaa mainita myös opiskelijoiden aloitteesta syntynyt ja kokonaan toimittava, lukuvuoden aikana viikoittain ilmestyvä englanninkielinen opiskelijalehti Insider. Sen isä on walesilainen Hugh Clack, silloinen BBA-opiskelija, joka halusi tehostaa korkeakoulun sisäistä tiedottamista. Tarvetta oli, sillä tiedottaminen oli varsin vaatimatonta nykypäivään verrattuna, jolloin info-monitorit ja tietokoneen kotisivut välittivät tiedot nopeasti ja ajantasaisesti. Mustavalkoinen moniste ja ilmoitustaulu kaipasivat rinnalleen 1998 jotakin monipuolisempaa ja tehokkaampaa. Niin syntyi Insider, ja se on siis jo sivuuttanut ensimmäisen vuosikymmenensä. Lehti ilmestyy lukuvuoden aikana viikoittain monivärisenä painotuotteena sekä myös nettilehtenä, jota koulun ulkopuolisetkin voivat käydä lukemassa.

Syksyllä 2010 lehden toimituksen muodostavat seitsemän suomalaista, neljä venäläistä ja kolme amerikkalaista opiskelijaa. Voidaanko sanoa, että koostumuksessa on nyt poikkeuksellisen harvat kansallisuudet edustettuina. Jos katsoo kahden vuoden takaista toimitusta, siihen kuului vain yksi suomalainen, mutta kolme venäläistä, kaksi kiinalaista, japanilainen, tanskalainen, liettualainen ja nicaragualainen opiskelija. Toimitustyöstään opiskelijat saavat hyväkseen vapaavalintaisia opintoja Hugh Clackin ohjaamana.

Hugh Clack on saanut BBA-tutkintonsa valmiiksi, toiminut ammattikorkeakoulussa opettajana ja ehtinyt myös opiskella tuoreen maisteritasoisen jatkotutkinnon päätökseen.

Muuta

Koulun opettajat ovat ansioituneet varsinaisen opetustehtävänsä ulkopuolellakin esimerkiksi tietokirjoja tuottaen. Tuija Junkkari yhdessä Pirkko Airaksen kanssa julkaisi 2001 kolmannen osan liikealan englanninkielen oppikirjasta Business Friend. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun venäjän kielen lehtori Marjatta Pasanen taas kirjoitti venäjän kieliopin ja harjoituskirjan 2002, jolloin se oli jo hänen kahdeksas oppikirjansa tästä kielestä. Seppo Rainistolta valmistui 2007 teos Markkinoinnin ABC – tässä nämä vain malliksi opettajien tuotteliaisuudesta.

Toimiessaan markkinoinnin opettajan Kouvolassa Johanna Heinonen-Salakka esiintyi Kouvolan Sanomien sivuilla useissa markkinointia käsittelevissä kolumneissaan. Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialajohtaja Raimo Pelli kirjoittaa nykyisinkin Kouvolan Sanomiin asiantuntevia kolumnejaan.

Muutenkin kunnostuneita opettajakunnasta löytyy Markku Nikkanen, ammattikorkeakoulun yliopettaja ja silloinen tekniikan liseniaatti, joka väitteli työnsä ohella tohtoriksi Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa syksyllä 2003. Ilkka Virolainen väitteli tohtoriksi nyt syyskuussa 2010. Muitakin väitöskirjahankkeita opettajien keskuudessa on, mutta se on pitkäjännitteistä työtä, joten nähtäväksi jää, milloin tavoitteet saavutetaan ja työt saadaan maaliin. Pätevissä ja innostuneissa käsissä ammattikorkeakoulun opiskelijat Kouvolassa ovat.

/// LOPUKSI

Näin päättyy kertomus vuosikymmenestä KyAMK:n Kouvolan liiketaloudesta. Kertomus on epätäydellinen, paljon jää puuttumaan ja se tuskin pystyy maalaamaan sittenkään riittävän värikästä kuvaa siitä monitahoisesta, alati vaihtuvasta ja muuttuvasta, nuorta energiaa täynnä olevasta elämästä, jota on runsas vuosikymmen jo kestänyt, ja joka on saanut uutta puhtia upeassa ympäristössä Kouvolan Kasarminmäellä. Mutta haastatelkaapa koulusta valmistuneita tradenomeja, jutelkaa opettajien ja muun henkilökunnan kanssa, vierailkaa KyAMK:n nettisivuilla, ja jos tarvetta on, ottaa rohkeasti yhteyttä ammattikorkeakouluun – varmistutte, että koulu ansaitsee arvostuksemme ja on menossa kohti vahvaa tulevaisuutta. Vaikka edellä on paljon huomiota kiinnitetty KyAMK:n liiketalouden kansainvälisyyteen, joka toki on tarpeellistakin alati pienentyvässä, globalisoituvassa maailmassamme, silti opiskelijat valmistuvat palvelemaan nimenomaan suomalaista talouselämää, isänmaamme onneksi. Kiitos kiinnostuksestanne!

A-SARJA Oppimateriaali

- A1 Hilikka Ahtola-Mutikainen, Helena Sohlman, Salme Taubert
Opinnäytetyön dokumentointiohje [1998]. 2. painos [1999].
- A2 Hilikka Ahtola-Mutikainen, Helena Sohlman, Salme Taubert
Opinnäytetyön dokumentointiohje [2000]. 5. korjattu painos [2002].
- A3 Sam Inkinen (toim.)
Sivistyksen haaste: kirjoituksia kulttuurista, kasvatuksesta ja teknologiasta [2003].
- A4 Sinikka Pulli
Pedagogiset ratkaisut verkko-opiskeluympäristössä: tapaustutkimus ammattikorkeakoulun verkko-opintojaksoista [2003].
- A5 Reijo Oksanen
Kuljetustuotannon toimintolaskenta. Kuljetustalouden perusteista moderniin toimintolaskentaan [2004].
- A6 Pasi Jaskari (toim.)
Design management – yrityskuvan johtaminen [2004].
- A7 Jyri Hänninen
Verkkokoulutuksen skenaariomalli ja lähitulevaisuuden kehittämistavat pk-yrityksissä [2004].
- A8 Ritva Varis
Sahakoulusta ammattikorkeaan 1921 – 2005 [2005].
- A9 Jorma Fagerström & al.
Muotoilu ja media 120 vuotta [2005].
- A10 Altti Kuusamo, Sam Inkinen, Sanna Tomperi
KIIDE, Kulttuurisen aluekehityksen haasteita Pohjois-Kymenlaaksossa [2006].
- A11 Seppo Rainisto
Markkinoinnin ABC [2006].
- A12 Riikka Komonen
Valaiseva kangas [2006].
- A13 Sinikka Ruohonen, Leena Mäkelä-Marttinen (toim.)
Luovuuden Lumo – kokemuksia projektioppimisesta [2006].
- A14 Sanna Schildt
Kohteena kartano – Kartanokulttuuri Pohjois-Kymenlaakson voimavarana [2007].

- A15 Justiina Halonen
Sökö – Toimintamalli suuren öljyntorjuntaoperaation koordinointiin rannikon öljyntorjunnasta vastaaville viranomaisille [2007].
- A16 Pasi Jaskari (toim.)
Ei yksin innovaatioita – Monialainen tiimityöskentely MUTEMA-projektissa [2007].
- A17 Pasi Tulkki
Omia polkuja. Kymen Sanomien Ylänurkka-artikkeleita vuosilta 2004 – 2007 [2008].
- A18 Tuula Huittinen
Muodon taju. Muotoilun metafysiikkaa. [2008].
- A19 Aija Seppänen, Hanna Korhonen
OMA-kansio. Oma Mahtava Ajatus. Ohjaukskansio nuoren painonhallintaan terveydenhoitajille [2008].
- A20 Timo-Tapani Kunttu, Tuula Kivilaakso
Wiipurista Pookinmäelle – Kotkan merenkulkukoulutuksen historia 1868-2008 [2008].
- A21 Seppo Laaksonen, Seppo Rainisto
Brändin tarina [2008].
- A22 Sanna Vainikka
Turvallisuutta etsimässä – Suunnannäyttäjänä kouvolaisten lapsiperheiden turvallisuuskokemukset [2009].
- A23 Leena Mäkelä-Marttinen (toim.)
Luova työ tutkimuksen kohteena – Avauksia design-alojen metodologiaan [2009].
- A24 Sinikka Ruohonen, Leena Mäkelä-Marttinen (toim.)
Kohti Oppimisen ja Osaamisen Ekosysteemiä – Learning and Competence Creating Ecosystem – LCCE [2009].
- A25 Suvi Kitunen
Designing a Deaf culture specific web site – Participatory design research for knack.fi [2009].
- A26 Sinikka Pekkalin, Ilkka Virolainen, Pekka Olkku, Heta Vilén (toim.)
Yrittäjyyden haasteet. Kymen Yrittäjät 70 vuotta [2010].
- A27 Riitta Myllylahti, Riikka Vauhkonen
Rakasta minut vahvaksi. Opas vauvan ja vanhemman varhaisesta vuorovaikutuksesta. [2010].
- A28 Sinikka Ruohonen, Leena Mäkelä-Marttinen (edit.)
Towards a Learning and Competence Creating Ecosystem - LCCE [2010].